

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI

FAKULTA ZDRAVOTNICKÝCH VĚD

Ústav zdravotnického managementu

Bc. Romana Vrátná

**Mentoring ve Fakultní nemocnici Ostrava -
porovnání úrovně znalostí mentorů a studentů
o mentorské činnosti**

Diplomová práce

Vedoucí práce: PhDr. Mgr. Lubica Juričková

Olomouc 2012

ANOTACE

Druh práce:	diplomová práce
Název práce:	Mentoring ve Fakultní nemocnici Ostrava – porovnání úrovně znalostí mentorů a studentů o mentorské činnosti
Title:	Mentoring at the University Hospital Ostrava – comparing the level of knowledge of mentors and students about mentoring activities
Datum zadání:	2010-01-18
Datum odevzdání:	2012-05-15
Vysoká škola:	UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI Fakulta zdravotnických věd Ústav zdravotnického managementu
Autor práce:	Bc. Romana Vrátná
Vedoucí práce:	PhDr. Mgr. Lubica Juríčková
Oponent práce:	

Abstrakt:

Diplomová práce zjišťuje a porovnává úroveň znalostí mentorů a studentů o mentorské činnosti ve Fakultní nemocnici Ostrava v oblasti náplně činnosti studentů, v oblasti právní problematiky a v oblasti kompetencí mentora. Obsahem práce je analýza vzdělávání mentorů a všeobecných sester a organizace klinických praxí. Cílem výzkumného šetření bylo identifikovat oblast pro potřeby dalšího rozvoje a vzdělávání. Výsledky výzkumného šetření jsou shrnuty do souboru doporučení pro vedení Fakultní nemocnice Ostrava za účelem rozvoje znalostí svých zaměstnanců a tím zkvalitnění praktické výuky pod vedením mentora na klinických pracovištích.

Abstract:

This thesis identifies and compares the level of knowledge of mentors and students about mentoring activities at the University Hospital Ostrava in area of filling activities of students, in area of the legal issues and in the area of mentors competences. Contents of the thesis is an analysis of mentors and nurses education and organization of the clinical practice. The aim of the research was identify the area that needs another development and education. Results of the research are summarized in set of

recommendations for management of The University Hospital Ostrava for development of skills of their staff and improve the quality of practical training under the mentors guidance at the clinics by this.

Klíčová slova: mentor, mentoring, vzdělávání, odborná praxe, kompetence, znalosti

Key words: mentor, mentoring, education, practical training, kompetence, knowledge

Rozsah práce: 92 stran

6 příloh, CD-ROM

Čestně prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracovala samostatně a použila jen uvedené bibliografické a elektronické zdroje.

Olomouc 15. května 2012

-----

podpis

Děkuji PhDr. Mgr. Lubici Juríčkové za odborné konzultace a cenné rady při vedení diplomové práce. Děkuji Mgr. Janě Zapletalové za pomoc při sestavování dotazníků a při statistickém zpracovávání získaných dat. Děkuji Doc. PhDr. Yvettě Vrublové z Ústavu ošetrovatelství a porodní asistence Lékařské fakulty Ostravské univerzity a PhDr. Zdeňce Šináglové z Útvaru náměstka ředitele pro ošetrovatelskou péči Fakultní nemocnice Ostrava za cenné rady, materiály a odbornou pomoc při psaní této diplomové práce. Dále děkuji vedení Fakultní nemocnice v Ostravě a vedení Lékařské fakulty Ostravské univerzity za umožnění realizace výzkumného šetření. Děkuji zaměstnancům a studentům jmenované nemocnice a fakulty za ochotu při realizaci výzkumného šetření.

OBSAH

ÚVOD.....	8
1 VZDĚLÁVÁNÍ VŠEOBECNÝCH SESTER A MENTORŮ	11
1.1 Vzdělávání všeobecných sester	11
1.1.1 Historický vývoj a současný trend vzdělávání všeobecných sester	12
1.1.2 Praktická výuka všeobecných sester Lékařské fakulty Ostravské univerzity	14
1.2 Vzdělávání mentorů a mentorská činnost.....	16
1.2.1 Historie mentoringu a vymezení základních pojmů	16
1.2.2 Profesní příprava mentorů	17
1.2.3 Náplň činnosti mentora.....	18
1.2.4 Mentorská činnost a organizace klinických praxí ve Fakultní nemocnici Ostrava	20
1.2.5 Právní problematika mentorské činnosti	22
1.2.6 Přehled poznatků k řešené problematice	24
2 KVANTITATIVNÍ ŠETŘENÍ	27
2.1 Cíle práce, výzkumné otázky a pracovní hypotézy	27
2.2 Metodika.....	31
2.2.1 Metody a techniky	31
2.2.2 Organizace šetření a výběr zkoumaného vzorku	32
2.2.3 Předvýzkum	33
2.3 Výsledky výzkumného šetření	34
2.3.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření u mentorů	34
2.3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření u studentů	43
2.3.3 Ověření platnosti hypotéz	50
2.4 Diskuse.....	60
ZÁVĚR.....	68
LITERATURA A PRAMENY	70
SEZNAM ZKRATEK	75

SEZNAM TABULEK.....	76
SEZNAM GRAFŮ	79
SEZNAM PŘÍLOH.....	80

ÚVOD

Lidské zdroje patří k nejdůležitějším faktorům každé organizace, neboť lidské zdroje determinují a uvádějí do pohybu všechny ostatní zdroje, od kterých se odvíjí i další strategie organizace.¹ Vznikají nové technologie, stále častěji se objevují nové poznatky a znalosti a dovednosti lidí stále rychleji zastarávají, proto člověk, aby mohl fungovat jako pracovní síla, byl zaměstnatelný, musí své znalosti a dovednosti neustále prohlubovat.² Gladkij dodává „vzdělávání ve zdravotnictví je dnes chápáno jako celoživotní proces neustálého osobnostního, sociálního i profesionálního rozvoje.“³ Zásadními změnami během posledních let prošlo také vzdělávání v oblasti zdravotnického školství, došlo k přesunu vzdělávání na univerzitní půdu a vyšší odborné školy. Profesní příprava sester na vysokoškolské úrovni vedla ke změnám nejen v teoretické přípravě, ale také v oblasti vedení odborné praxe, a právě tyto změny ve vedení odborné praxe si vyžádaly vznik nové role zdravotní sestry – sestry – mentora.⁴ Cílem mentorova úsilí je rozvíjet praktické dovednosti studentů v oblasti ošetrovatelské péče a ošetrovatelské techniky, umožnit jim kontakt s reálným prostředím zdravotnického zařízení, s pacienty a jejich příbuznými a usnadnit studentům pozitivní adaptaci na nové pracovní prostředí.⁵ Vzhledem k tomu, že mentor má zodpovědnost za průběh klinické praxe, je proto nutné, aby byl odborník ve své oblasti a měl náležitě znalosti v oblasti didaktiky, pedagogiky, psychologie, práva a etiky.⁶ Pro tyto účely byl v roce 2005, v rámci celoživotního vzdělávání vytvořen kurz s názvem Mentor klinické praxe, který má ve výše jmenovaných oblastech budoucí mentory náležitě připravit.⁷ Evropská strategie pro vzdělávání sester dodává „klinické

---

¹ Srov. GLADKIJ, I. a kol., *Management ve zdravotnictví*, s. 209.

² Srov. KOUBEK, J., *Řízení lidských zdrojů*, s. 252.

³ GLADKIJ, I. a kol., *Management ve zdravotnictví*, s. 232.

⁴ Srov. LENGYELOVÁ, A., SOVOVÁ, K., HORANSKÁ, V., Interakcia mentor – študent, *Trendy v ošetrovatelství IV.*, s. 131.

⁵ Srov. HALMO, R., KUDLOVÁ, P., VRÁNOVÁ, V., *Deník ošetrovatelské praxe*, s. 5 a srov. BABICKÁ, R., Mentorství jako obohacení sesterské práce, *Diagnóza v ošetrovatelství*, s. 9.

⁶ Srov. VRÁNOVÁ, V., Mentor klinické praxe, *Diagnóza v ošetrovatelství*, s. 6.

⁷ Srov. ERBENOVA., V., Mentorství v ošetrovatelské praxi, *Trendy v ošetrovatelství IV.*, s. 63-64.

sestry a porodní asistentky, které učí a působí jako mentorky, a které podporují studenty v průběhu jejich praxe, musí být odborníky ve své oblasti praxe a musí si udržovat svoji klinickou způsobilost.“⁸ Investice organizace do vzdělávání a rozvoje znalostí svých zaměstnanců, jako jsou doškolování a přeškolení jí zaručí konkurenceschopnost a úspěch.⁹ Vedení Fakultní nemocnice Ostrava klade důraz na zvyšování odborné erudice svých zaměstnanců.¹⁰

Diplomová práce má sedm cílů:

1. Zjistit úroveň znalostí mentorů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů.
2. Zjistit úroveň znalostí mentorů v oblasti právní problematiky.
3. Zjistit úroveň znalostí mentorů v oblasti kompetencí mentora.
4. Zjistit úroveň znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů.
5. Zjistit úroveň znalostí studentů v oblasti právní problematiky.
6. Zjistit úroveň znalostí studentů v oblasti kompetencí mentora.
7. Porovnat zjištěné výsledky mentorů a studentů.

Diplomová práce je rozdělena na část teoretickou a na část praktickou. **Teoretická část** obsahuje 1 kapitolu (Vzdělávání všeobecných sester a mentorů), která je dále členěna na 2 podkapitoly. Podkapitola 1 (Vzdělávání všeobecných sester) popisuje vzdělávání sester od historie po současnost, dále popisuje změny v praktické výuce všeobecných sester. Objasňuje náplň činnosti odborné praxe, průběh a organizaci klinické praxe. Podkapitola 2 (Vzdělávání mentorů a mentorská činnost) objasňuje základní pojmy mentor, mentoring, profesní přípravu mentorů a náplň jejich činnosti, dále vysvětluje právní problematiku, která má úzkou vazbu k mentorské činnosti, v závěru této kapitoly je uveden přehled poznatků k řešené problematice.

Praktická část začíná kapitolou 2 (Výzkumné šetření). Úroveň znalostí mentorů a studentů byla zjišťována ve Fakultní nemocnici v Ostravě dotazníkovým šetřením. Pro výběr respondentů byl zvolen vícestupňový výběr metodou prostého náhodného

---

⁸ MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR 2008*, s. 155.

⁹ Srov. KOUBEK, J., *Řízení lidských zdrojů*, s. 252.

¹⁰ Srov. FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA, *Výroční zpráva za rok 2010*, [online], <http://www.fno.cz/documents/FNO_VZ_2010_WEB.pdf>.

výběru.¹¹ Celkem bylo sestaveno 27 hypotéz, které jsou blíže definovány v podkapitole **2.1** na straně 29. V praktické části jsou formulovány cíle práce, výzkumné otázky a hypotézy. Dále je zde popsána metodika výzkumného šetření, technika sběru dat a strategie výběru zkoumaných vzorků. V praktické části jsou prezentovány výsledky výzkumného šetření včetně analýzy dat. Výsledky šetření jsou shrnuty do souboru doporučení pro vedení Fakultní nemocnice Ostrava za účelem rozvoje znalostí svých zaměstnanců.

---

¹¹ Srov. ZVÁROVÁ, J., *Základy statistiky pro biomedicínské obory*, [online], <http://ucebnice.euromise.cz/index.php?conn=0&section=biostat1&node=3>>.

1 VZDĚLÁVÁNÍ VŠEOBECNÝCH SESTER A MENTORŮ

Armstrong popisuje vzdělávání jako proces, během kterého určitá osoba získává a rozvíjí nové znalosti, dovednosti, schopnosti a postoje.¹² Hroník dodává: „vzdělávání je jedním ze způsobu učení (se), organizovaný a institucionalizovaný způsob učení.“¹³ Vzdělávání pracovníků patří do personální činnosti, která zahrnuje prohlubování pracovních schopností, zvyšování použitelnosti pracovníků a rekvalifikační procesy.¹⁴ V moderní společnosti se vzdělávání a formování pracovních schopností stává celoživotním procesem, a právě v tomto procesu sehrává stále větší roli organizace a její organizované úsilí.¹⁵ Mentoring je proces, který používá speciálně školených a vybraných jedinců k vedení pracovníka, poskytují mu soustavnou podporu, pragmatické rady a tím pomáhají při vzdělávání a rozvoji pracovníka nebo pracovníků, kteří jim jsou přiděleni.¹⁶ V mentoringu „jde o vzdělávání při výkonu práce, které je tím nejlepším způsobem osvojování si konkrétních dovedností a znalostí.“¹⁷

1.1 Vzdělávání všeobecných sester

V současné době je vzdělávání sester upraveno legislativně zákonem č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče. Odbornou způsobilost k výkonu povolání všeobecné sestry, lze získat absolvováním nejméně tříletého studia oboru diplomovaná sestra na vyšších odborných školách nebo nejméně tříletého akreditovaného zdravotnického bakalářského studijního

---

¹² ARMSTRONG, M., *Řízení lidských zdrojů – Nejnovější trendy a postupy*, s. 461.

¹³ HRONÍK, F., *Rozvoj a vzdělávání zaměstnanců*, s. 31.

¹⁴ Srov. KOUBEK, J., *Řízení lidských zdrojů*, s. 253.

¹⁵ Srov. KOUBEK, J., *Řízení lidských zdrojů*, s. 252.

¹⁶ Srov. ARMSTRONG, M., *Řízení lidských zdrojů – Nejnovější trendy a postupy*, s. 469.

¹⁷ ARMSTRONG, M., *Řízení lidských zdrojů – Nejnovější trendy a postupy*, s. 469.

programu na vysokých školách.¹⁸ Posun ve vzdělávání za hranici plnoletosti předpokládá vyšší duševní zralost studentů. Proto je vzdělávací systém sestaven tak, aby byly budoucí sestry připraveny kompetentně rozhodovat, řídit a nést odpovědnost za realizaci ošetrovatelského procesu, klade důraz na samostatné rozhodování, kritické myšlení, kreativitu, odpovědnost, prohloubení a rozvoj teoreticko-praktických dovedností, vědomostí a návyků. Důraz je kladen i na vzájemné propojení vědy a výzkumu s oborovou teorií a praxí.¹⁹ Důležitá je také provázanost teorie s praxí založená na partnerství mezi univerzitou či ekvivalentním vzdělávacím zařízením a nemocnicemi, nebo zařízeními, kde se poskytuje péče a zdravotnické vzdělání.²⁰ Nové pojetí ošetrovatelské praxe, které staví důležitost praktické výuky na stejnou rovinu jako je výuka teoretická, si vynutilo změny ve formě zavedení nového studijního programu pro sestry - Mentor klinické praxe.²¹ Klinická praxe vedená mentorem skrývá řadu výhod, jednak mentor zná prostředí, interpersonální vztahy na pracovišti, zvyklosti oddělení a pacienty, jednak je výhodou systematictější vedení ošetrovatelské praxe a student získá i odborné znalosti dané specializovanou odborností klinického pracoviště.²²

1.1.1 Historický vývoj a současný trend vzdělávání všeobecných sester

Počátky organizovaného ošetřování nemocných v českých zemích jsou patrné již v 10. století za vlády knížete Boleslava. Ošetrovatelství bylo v té době vnímáno jako laická pomoc trpícímu člověku, kterou prováděly osoby bez jakéhokoliv odborného vzdělání, zkušenosti přebírali od svých předchůdců. Přesto měla tato pomoc vysoce humánní charakter.²³ Druhý mezník v ošetrovatelství přišel s rozvojem medicíny. Lékaři totiž potřebovali pomocníka, který by vykonával jejich pokyny a dohlížel na nemocné.

---

¹⁸ Srov. Zákon č. 96/2004, o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), s. 8.

¹⁹ Srov. HALMO, R., KUDLOVÁ, P., VRÁNOVÁ, V., *Deník ošetrovatelské praxe*, s. 9.

²⁰ Srov. MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR 2008*, s. 155.

²¹ Srov. VRÁNOVÁ, V., *Mentor klinické praxe, Diagnóza v ošetrovatelství*, s. 6.

²² Srov. ERBENOVÁ, V., *Mentorství v ošetrovatelské praxi, Trendy v ošetrovatelství IV.*, s. 63-64. a srov. HALMO, R., KUDLOVÁ, P., VRÁNOVÁ, V., *Deník ošetrovatelské praxe*, s. 16.

²³ Srov. PLEVOVÁ, I., SLOWIK, R., *Vybrané kapitoly z historie ošetrovatelství*, s. 40.

Od poloviny 18. století byly při lékařských fakultách zakládány první všeobecné nemocnice. Vývoj nové role sestry – pomocníka lékaře, si vynutil odborné vzdělání sester, proto dochází k založení prvních ošetřovatelských škol.²⁴ Třetí směr rozvoje českého zdravotnictví byl ovlivněn silným ženským, emancipačním a národnostním hnutím. Následně vzniká první česká ošetřovatelská škola v Praze, kde se ošetřovatelky odborně vzdělávaly v teorii a praxi pod vedením lékařů, většinou učitelů lékařské fakulty Karlovy Univerzity.²⁵ Druhá česká škola byla otevřena v roce 1916, která měla vysokou odbornou úroveň, ale stala se i vzorem pro vznik dalších ošetřovatelských škol.²⁶ Následný další vývoj ošetřovatelství si vyžádal nedostatek personálu během a po skončení druhé světové války. V roce 1946 byla na svou dobu otevřena velice pokroková Vyšší ošetřovatelská škola, která poskytovala v první linii specializační pedagogické vzdělání sestrám – učitelkám na ošetřovatelských školách a v druhé linii připravovala vrchní sestry pro řídicí práci v ošetřovatelství.²⁷ Zlom v úspěšném poválečném rozvoji českého ošetřovatelství nastal po komunistickém převratu v únoru 1948. Následovalo sloučení všech ošetřovatelských škol do Středních zdravotnických škol a přijetí vzdělávacího systému ze Sovětského Svazu. Období socialismu zastavilo vývoj kvalifikačního vzdělávání budoucích sester oproti celosvětovému trendu a posunulo tak sestry do nejnižších věkových kategorií na světě. Mimo jiné byly v přípravě na budoucí povolání podceněny otázky etiky, sociologie, psychologie i ošetřovatelské teorie.²⁸

Ještě několik let po roce 1989 přetrvávala v České republice síť čtyřletých Středně zdravotnických škol, avšak mnoho absolventů již mělo možnost pokračovat ve studiu na vyšších zdravotnických školách. Od roku 1992 mají sestry možnost studovat na vysokých školách v bakalářských a magisterských oborech ošetřovatelství.²⁹ Zásadní změny ve vzdělávání sester nastalo těsně před vstupem České republiky do Evropské Unie, a to především z důvodu naplnění směrnic Evropské Unie, které regulují vzdělávání tak, aby bylo umožněno uznávání kvalifikace a umožněn volný pohyb na

---

²⁴ Srov. STAŇKOVÁ, M., *Základy teorie ošetřovatelství*, s. 16.

²⁵ Srov. Tamtéž, s. 17-18.

²⁶ Srov. Tamtéž, s. 17.

²⁷ Srov. Tamtéž, s. 20.

²⁸ Srov. PLEVOVÁ, I., SLOWIK, R., *Vybrané kapitoly z historie ošetřovatelství*, s. 50-51.

²⁹ Srov. Tamtéž, s. 62-63.

pracovním trhu jednotlivých zemí Evropské Unie.³⁰ V roce 2007 dokončili studium poslední studenti oboru Všeobecná sestra na Středně zdravotnické škole. Tento obor je v současné době možno studovat na vysokých školách nebo na Vyšších zdravotnických školách, Středně zdravotnické školy však nadále existují a připravují na své budoucí povolání studenty maturitního oboru Zdravotnický asistent.³¹

Výrazný posun nastal i v praktické výuce sester. Před vstupem České republiky do Evropské unie (EU) bylo zcela přirozené, že praktická výuka budoucích sester, byla vedená vyučujícími ze zdravotnické instituce, kteří docházeli na klinické pracoviště se skupinkou studentů a, nebo byli studenti svěřeni pracovišti bez přesné koncepce vedení ošetrovatelské praxe.³² Nové pojetí ošetrovatelské praxe, které staví důležitost praktické výuky na stejnou rovinu jako je výuka teoretická, si vynutilo zavedení změny ve formě zavedení nového studijního programu pro sestry - Mentor klinické praxe, viz kapitola 1.2.³³

1.1.2 Praktická výuka všeobecných sester Lékařské fakulty Ostravské univerzity

Odborná ošetrovatelská praxe studentům umožňuje aplikovat své teoretické vědomosti a praktické dovednosti, které získali v učebnách a laboratorních v podmínkách klinických zdravotnických pracovišť. Odborná praxe poskytuje prostor pro zdokonalení zručností, dovedností a návyků, vede studenty k samostatnosti, odpovědnosti a práci v týmu. Na Lékařské fakultě Ostravské univerzity (LF OU) probíhá praktická výuka budoucích všeobecných sester v každém semestru na jednotlivých klinických pracovištích ostravských nemocnic. Zvládnutím 1 650 hodin odborné praxe pod vedením mentora by měl student získat dostatečné praktické dovednosti.³⁴ S ohledem na náročnost studia a náročnost praktické výuky byl vypracován výčet činností, které si musí student během studia osvojit během přípravy

---

³⁰ Srov. PLEVOVÁ, I., SLOWIK, R., *Vybrané kapitoly z historie ošetrovatelství*, s. 63.

³¹ Srov. Tamtéž, s. 61.

³² Srov. LISICKÁ, B., Ohlasy mentorů a studentů na nově se rodící studium a funkci mentora klinické praxe na LF UP v Olomouci, *Diagnóza v ošetrovatelství*, s. 8.

³³ Srov. VRÁNOVÁ, V., Mentor klinické praxe, *Diagnóza v ošetrovatelství*, s. 6.

³⁴ Srov. OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Sylaby odborné praxe*, [online], <
http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/dokumentace/vs/vs-sylaby_odborne_praxe.pdf>.

na své budoucí povolání.³⁵

- příjem a péče o pacienta/klienta v rámci hospitalizace
- sběr ošetřovatelské anamnézy
- vedení dokumentace, vyhledávání potřeb pacienta/klienta
- monitorování fyziologických funkcí
- zajištění potřeby dýchání - oxygenoterapie
- odběry biologického materiálu
- provádění činností při zajištění hygieny a vyprazdňování pacienta/klienta
- asistence při zajišťování příjmu potravy
- asistence u vizity
- aplikace injekcí (subcutánně, intramuskulárně)
- příprava a asistence u intravenózních injekcí, infúzí a transfúzí
- manipulace s opiáty, vedení dokumentace
- příprava sterilního stolku k převazům a malým chirurgickým zákrokům
- asistence u převazu
- edukace pacientů/klientů
- asistence u odborných vyšetření a zákroků
- komplexní příprava k operaci
- pooperační péče - monitorování fyziologických funkcí, vědomí, psychického stavu, bolesti, operační rány, sekrece z drénů
- péče o pomůcky, příprava pomůcek k výkonům
- ústní a písemné předávání informací
- péče o mrtvé tělo, dokumentace

Seznam výkonů odborné praxe, je součástí studentovy dokumentace. Výčet činností, které si v průběhu odborné praxe osvojí, si student zaznamená do této dokumentace, mentor následně potvrdí správnost údajů svým podpisem.³⁶ Pro jasnější pochopení problematiky vedení praktické výuky mentorem se zabývá následující kapitola.

---

³⁵ OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Náplň a činnosti odborné praxe*, [online],
<http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/dokumentace/vs/vs-napl_n_cinnosti_praxe.doc>.

³⁶ OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Náplň a činnosti odborné praxe*, [online],
<http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/dokumentace/vs/vs-napl_n_cinnosti_praxe.doc>.

1.2 Vzdělávání mentorů a mentorská činnost

Mentoring je metoda, která pomáhá lidem při učení, jde o vzdělávání při výkonu práce.³⁷ Jedná se o „proces používající speciálně vybraných a vyškolených jedinců, kteří vedou pracovníka a poskytují mu pragmatické rady a soustavnou podporu, čímž pomáhají při vzdělávání a rozvoji pracovníka nebo pracovníků, kteří jim jsou přiděleni.“³⁸ Ve snaze poskytnout studentům vyšší odbornost a specializaci na daném oddělení, je praktická výuka zajištěna mentorem, který je interním zaměstnancem oddělení na kterém klinická praxe probíhá.³⁹ Mentor je pro studenta vzor, který může pomoci s lepší adaptací studenta na pracovní prostředí, ale také může přispět k rozvoji vztahu mezi studentem a mentorem.⁴⁰

1.2.1 Historie mentoringu a vymezení základních pojmů

První zmínka o Mentorovi začíná v Homérově Odysseji. V době, kdy musel odejít Odysseus do Trójské války, svěřil péči o svou rodinu Mentorovi. Ten měl za úkol Odysseova syna, Telemachuse, vychovávat, učit správnému chování a učit jej vládnout. Po válce byl Odysseus odsouzen 10 let putovat, než se mohl vrátit domů. Telemachus mezitím dospěl a svého otce se vydal hledat. V hledání mu pomáhala bohyně Athéna, která v přestrojení za Mentora převzala i jeho úlohu poradce a vychovatele. V té době se pojem mentor stal synonymem pro přítele, poradce, učitele a vzdělanou osobu.⁴¹

Pro pojem mentor či mentoring neexistuje jediná definice. Walley charakterizovala mentora jako osobu, která by měla být schopna předávat své znalosti a dovednosti studentům a mladším kolegům, měla by být také poradcem a rozvíjet schopnosti svěřených studentů a mladších kolegů.⁴² V německy mluvících zemích se dokonce prosadilo označení, které vyplývá ze zákonné úpravy – Praxisbegleiter,

---

³⁷ Srov. ARMSTRONG, M., *Řízení lidských zdrojů – Nejnovější trendy a postupy*, s. 469.

³⁸ ARMSTRONG, M., *Řízení lidských zdrojů – Nejnovější trendy a postupy*, s. 469.

³⁹ Srov. LENGYELOVÁ, A., SOVOVÁ, K., HORANSKÁ, V., *Interakcia mentor – študent, Trendy v ošetrovatelstvi IV.*, s. 131.

⁴⁰ Srov. HINCHLIFF, S., *The practitioner as teacher*, s. 402, srov. CLARK, C., Ch., *Creative nursing leadership and management*, s. 402.

⁴¹ Srov. KOPŘIVA, M., 2008, *Mentoring* [online], <http://vyhledavani.ihned.cz/109-30305120-on-mentoring-M00000_d-4d>.

⁴² Srov. WALLEY, P., *School of Mentoring and Leadership I*, s. 39 – 40.

Praxisanleiter, a přesněji vystihuje skutečný obsah mentorské činnosti – doprovázet, zpracovávat. Podobně je charakterizován svěřenec mentora – Auszubildender, Anzuleitender – jako příjemce mentorského úsilí.⁴³ Medlíková zase blíže specifikuje mentora jako starší zkušenou a erudovanou osobu s vysokými morálními hodnotami a standardy chování, která poskytuje profesní, studijní a osobnostní podporu služebně mladším osobám. Dále také uvádí, že být mentorem je považováno za velmi čestnou roli.⁴⁴ Pro podmínky českého zdravotnictví je však nejvýstižnější definice Halmo, Kudlové a Vránové, které popisují mentora jako osobu, která vykonává práci registrované všeobecné sestry na určitém pracovišti, následně po úspěšném ukončení mentorského kurzu. Mentor aktivně vede odbornou praxi a předává své vědomosti a dovednosti v souladu s nejnovějšími poznatky oboru ošetrovatelství a v souladu s kurikulem studijního programu. Uplatňuje ošetrovatelskou péči založenou na důkazech (tzv. Evidence Based Nursing).⁴⁵

1.2.2 Profesionální příprava mentorů

Evropská strategie pro vzdělávání porodních asistentek a sester konkrétně specifikuje kvalifikaci mentorů z praxe. Z této strategie vyplývá následující: klinické sestry nebo porodní asistentky, které působí jako mentorky, musí být odborníky ve své oblasti praxe, musí si udržovat svou klinickou způsobilost a musí projít odpovídající přípravou na své poslání mentorů, učitelů a poskytovatelů podpory a pomoci.⁴⁶ V rámci celoživotního vzdělávání byl navržen certifikovaný kurz „Mentor klinické praxe v ošetrovatelství a porodní asistenci“, jehož obsahem je seznámit budoucí sestry – mentorky nejen se základy didaktiky, pedagogiky, psychologie, práva a etiky, ale také s vedením a kontrolou studentské ošetrovatelské dokumentace. Po úspěšném absolvování certifikovaného kurzu by sestra – mentorka měla být připravena na svoji novou úlohu učitele a poskytovatele podpory studentům a předávat jim své zkušenosti a poznatky v souladu s nejnovějšími trendy a poznatky ze svého oboru.⁴⁷ Pro porovnání v německy mluvících zemích musí mít mentor minimálně 2 roky praxe ve svém oboru.

---

⁴³ Srov. ANASTASSIADOU, H., *Mentorská činnost v klinické praxi, Cesta k profesionálnímu ošetrovatelství*, s. 6.

⁴⁴ Srov. MEDLÍKOVÁ, O., *Lektorské dovednosti: Manuál úspěšného lektora*, s. 15.

⁴⁵ Srov. HALMO, R., KUDLOVÁ, P., VRÁNOVÁ, V., *Deník ošetrovatelské praxe*, s. 16-17.

⁴⁶ Srov. MZČR, *Strategické dokumenty pro všeobecné sestry a porodní asistentky (2)*, s. 155-156.

⁴⁷ Srov. ERBENOVA, V., *Mentorství v ošetrovatelské praxi, Trendy v ošetrovatelství IV.*, s. 63-64.

Absolvováním mentorských kurzů různých typů získá potřebné pedagogické kompetence. Kurz je hrazen zaměstnavatelem v rámci celoživotního vzdělávání. Samotná mentorská činnost není honorovaná, je totiž chápána jako nedílná součást zvyšování prestiže jednotlivých klinických pracovišť.⁴⁸

Pro vykonávání role mentora ve Fakultní nemocnici Ostrava je nutné splnit tyto požadavky:⁴⁹

- registrovaná všeobecná sestra, porodní asistentka (podle zákona č. 96/2004 Sb.)
- minimálně 3 roky klinické praxe, odborník ve své profesi – praktické oblasti
- úspěšný absolvent mentorského kurzu

Certifikovaný kurz s názvem „Mentor klinické praxe ošetrovatelství a porodní asistence“ probíhá na Lékařské fakultě Ostravské univerzity a je rozvržen do 50 hodin kontaktní výuky a 70 hodin samostudia. Cílem úvodního bloku je seznámit budoucí mentory se základy práce s počítačem a internetem. Následně je kurz sestaven do 3 modulů. Náplní prvního modulu je seznámení s platnou legislativou a organizací studia a praxí. Druhý modul, ošetrovatelství, si klade za cíl seznámit mentory s filozofií a teorií ošetrovatelství, dokumentováním, diagnostikou a s ošetrovatelským procesem, dále s etikou, výzkumem a komunikačními dovednostmi. Obsahem třetího modulu je pedagogika, didaktika a edukace. Mentorská praxe ve zdravotnických zařízeních je rozvržena do 20 hodin výuky. Mentorský kurz je zakončen závěrečnou zkouškou, jejíž součástí je zpracování komplexní zdravotnické dokumentace u konkrétního pacienta/klienta. Získáním certifikátu po úspěšném zvládnutí kurzu je mentor připraven na svoji novou úlohu.⁵⁰

1.2.3 Náplň činnosti mentora

V příloze č. 3, Metodického pokynu k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra je doporučena náplň činnosti mentora/ky odborné praxe, ze které vyplývá nadřízenost a podřízenost, charakteristika funkce, vymezení odpovědnosti a vymezení pravomocí.⁵¹

---

⁴⁸ Srov. ANASTASSIADOU, H., Mentorská činnost v klinické praxi, *Cesta k profesionálnímu ošetrovatelství*, s. 6.

⁴⁹ OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Požadavky na mentora* [online], <<http://www.osu.cz/index.php?id=4507>>.

⁵⁰ Srov. OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Mentor klinické praxe* [online], <<http://www.osu.cz/index.php?id=2112>>.

⁵¹ Srov. MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR 2008*, s. 31.

Nadřizenost, podřizenost. Při vedení praxe je nadřizen/a přiděleným studentům. V oblasti vedení odborné praxe je mentor metodicky řízen vedoucím fakulty (katedry, ústavu) ošetrovatelství VŠ nebo odborným pracovníkem VOŠ.⁵²

Charakteristika funkce. Mentor/ka aktivně vede odbornou praxi v souladu s obsahovou náplní studijních předmětů. Předává poznatky a dovednosti v souladu s nejnovějšími poznatky v oboru teorie ošetrovatelství a klinického oboru, v němž působí. Spolupracuje s pracovníky fakulty (katedry, ústavu) VŠ nebo odborným pedagogickým pracovníkem VOŠ na organizaci odborné praxe a hodnocení studentů.⁵³

Vymezení odpovědnosti. Odpovídá za vedení výuky v souladu se studijním plánem a musí splňovat didaktické zásady. Mentor přiděluje studentům pacienty/klienty v souladu s jejich vědomostmi a dovednostmi a ověřuje si jejich znalosti, aby nedošlo k ohrožení zdravotního stavu pacienta. Vyučuje speciální ošetrovatelskou péči o pacienta v oboru svého působení. Motivuje studenty k co nejlepšímu výkonu na pracovišti. Soustavně se vzdělává v teoretických poznacích oboru ošetrovatelství, v klinickém oboru, pedagogice a účastní se vzdělávacích seminářů a kurzů připravovaných školou. Účastní se pravidelných schůzek zaměřených na plánování odborné praxe a jejího hodnocení.⁵⁴

Vymezení pravomoci:⁵⁵

1. Přiděluje studentům s ohledem na jejich vědomosti a dovednosti vhodné pacienty/klienty.
2. Rozděluje ve spolupráci se staniční sestrou studenty do směn. Kontroluje a eviduje docházku studentů a zaznamenává počet odpracovaných hodin. Průběžně si ověřuje znalosti a dovednosti studentů. Hodnotí studenty individuálně dle kritérií stanovených školou; vždy sděluje konkrétní nedostatky při hodnocení. Účastní se závěrečného hodnocení odborné praxe studentů s pracovníky fakulty (katedry, ústavu) VŠ a s odbornými pedagogickými

---

⁵² Srov. MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR 2008*, s. 31

⁵³ Srov. Tamtéž

⁵⁴ Srov. MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR 2008*, s. 31.

⁵⁵ MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR 2008*, s. 31.

pracovníky.

3. Provádí záznamy do Záznamníku výkonů studenta/ky.
4. Domlouvá se studentem náhradu odborné praxe.

Náplň činnosti mentora na Lékařské fakultě Ostravské univerzity vychází z přílohy č. 3, Metodického pokynu k vyhlášce č. 39/2005 Sb., pro studijní obor všeobecná sestra, drobné odchylky jsou v bližší specifikaci jako např. změny služeb studenta (po osobní domluvě) minimálně 24 hodin před změnou. Vyloučení studenta z odborné praxe z důvodu nedodržení povinností studenta (znečištěný ochranný oděv, nedostatečná úprava vlasů a nehtů, zdravotní indispozice, celková indispozice, pozdní nástup na pracoviště, překračování pracovních kompetencí studenta). Vyloučení je nutné hlásit garantovi praxe. Odborně konzultovat a vyměňovat si informace o studentovi s mentorem z jiného klinického pracoviště, kde student vykonával praxi. Účastnit se státních závěrečných zkoušek z odborné praxe a konzultovat a spolupracovat s garantem odborné praxe ve Fakultní nemocnici Ostrava a garantem odborné praxe Ústavu ošetřovatelství a porodní asistence Lékařské fakulty Ostravské univerzity.⁵⁶

1.2.4 Mentorská činnost a organizace klinických praxí ve Fakultní nemocnici

Ostrava

Fakultní nemocnice Ostrava (FNO) působí jako výukové pracoviště, spolupracuje s Ostravskou univerzitou, Vyšší zdravotnickou školou v Ostravě i se Střední zdravotnickou školou v Ostravě. Ve FNO se na své budoucí povolání připravují lékaři, fyzioterapeuti, ergoterapeuti, radiologičtí asistenti, zdravotní laboranti, zdravotničtí záchranáři, zdravotničtí asistenti, porodní asistentky a všeobecné sestry.⁵⁷ Výčet klinických pracovišť, na kterých probíhá odborná praxe všeobecných sester:⁵⁸

- léčebna dlouhodobě nemocných
- ambulance privátního lékaře pro děti, dorost a dospělé

---

⁵⁶ Srov. OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Průvodce pro mentora klinické praxe*, [online], <http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/praxe-pruvodce_mentora-vs.pdf>.

⁵⁷ Srov. FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA, *Výroční zpráva za rok 2010*, [online], <http://www.fno.cz/documents/FNO_VZ_2010_WEB.pdf>.

⁵⁸ Srov. VRUBLOVÁ, Y., *Analýza získaných podnětů v mentorství klinické praxe studentů ošetřovatelství, Nové trendy v ošetřovatelské péči.*, s. 86.

- interní klinika
- chirurgická klinika
- traumatologické centrum
- klinika dětského lékařství
- neurologická klinika
- oddělení urologie
- kardiochirurgická klinika
- oční oddělení
- kožní oddělení
- stomatochirurgie
- popáleninové centrum
- plastická chirurgie
- onkologická klinika
- infekční klinika
- klinika dětské neurologie
- oddělení neonatologie
- ortopedické oddělení
- kardiovaskulární oddělení
- neurochirurgická klinika
- psychiatrická klinika
- anesteziologicko-resuscitační klinika

Od roku 2007, vždy na podzim, před zahájením klinické praxe probíhá pracovní setkání mentorů a studentů, kterého se účastní studenti, mentoři, ale i vrchní sestry jednotlivých pracovišť. Cílem setkání je řešení aktuální problematiky mentorské činnosti, na konci setkání probíhá diskuze k dané problematice. Samotná organizace klinických praxí postupuje podle následujících kroků. Před začátkem odborné praxe přiřadí vedoucí katedry ošetrovatelství Lékařské fakulty Ostravské univerzity jednotlivým mentorům jednoho studenta, ve výjimečných případech jsou jednomu mentorovi přiřazeni dva studenti. Jmenný seznam studentů obdrží mentor písemně od koordinátorky odborných praxí PhDr. Zdeňky Šináglové z úseku ošetrovatelské péče

Fakultní nemocnice Ostrava měsíc před zahájením odborné praxe.⁵⁹ Před samotným nástupem na praxi jsou studenti proškoleni v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci. Po úspěšném absolvování školení je student povinen nejpozději týden před nástupem na praxi kontaktovat mentora a domluvit si s ním směny a ostatní náležitosti odborné praxe. V den nástupu na klinické pracoviště student předává příslušnou dokumentaci svému mentorovi. Ten jej seznámí se strukturou a organizací nemocnice, klinického pracoviště a jednotlivými pracovníky. Po ukončení odborné praxe předá mentor studentovi příslušnou dokumentaci a hodnocení studenta na praxi, který si všechny dokumenty v originále ukládá do svého portfolia. Dokumentaci předkládá garantovi oboru až po ukončení celého bloku klinické praxe. Aby byla získána i zpětná vazba od studentů, hodnotí i studenti mentora, jeho přístup a průběh odborné praxe.⁶⁰ Důležitým aspektem mentorské činnosti je i právní problematika, které je věnována další část této podkapitoly.

1.2.5 Právní problematika mentorské činnosti

Než došlo ke změně v kvalifikační přípravě všeobecných sester, absolvovali praxi studenti Středně zdravotnických škol pod dohledem pedagogického pracovníka školy.⁶¹ Se změnou v kvalifikační přípravě vyvstal problém ve vedení odborné praxe, odpovědnosti za studenta, který pracuje pod dohledem mentora. Právní problematika v mentorské činnosti je velice diskutovaným tématem a doposud existuje řada nejasností. Následující oddíl vysvětluje, zda student pracuje „pod přímým vedením“ či „odborným dohledem“ a objasňuje jak postupovat v případě pracovního školního úrazu a objasňuje problematiku informovaného souhlasu pacienta.

Student pracuje pod přímým vedením, jak uvádí zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování, § 46, odst. 2: „Poskytovatel je povinen zajistit, aby osoby, které se u něho připravují na výkon zdravotnického povolání, mohly vykonávat odbornou praxi a provádět činnosti, včetně zdravotnických

---

⁵⁹ Srov. ŠINÁGLOVÁ, Z., *Ošetrovatelská praxe studentů vedená mentory ve FN Ostrava*, [online], <http://www.kmenovebunky.com/documents/2009_08.pdf>.

⁶⁰ Srov. OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Organizace klinických praxí*, [online], <<http://www.osu.cz/index.php?kategorie=1&id=4410>>.

⁶¹ Srov. ŠINÁGLOVÁ, Z., *Ošetrovatelská praxe studentů vedená mentory ve FN Ostrava*, [online], <http://www.kmenovebunky.com/documents/2009_08.pdf>.

výkonů a záznamů do zdravotnické dokumentace, které jsou součástí výuky **pod přímým vedením** buď zdravotnického pracovníka s rozšířeným pedagogickým vzděláním a způsobilého k samostatnému výkonu povolání nebo učitelem praktického vyučování a odborné praxe zdravotnických oborů vzdělávání nebo s příslušným akademickým pracovníkem, který je učitelem zdravotnického oboru, a který má zároveň způsobilost k samostatnému výkonu zdravotnického povolání a je v pracovněprávním nebo obdobném vztahu k poskytovateli.⁶² V zákoně č. 96/2004 Sb. § 4, odst. 5, se za výkon povolání **pod přímým vedením** považuje výkon činností, ke kterým jiný zdravotnický pracovník způsobilost získává, za stálé přítomnosti zdravotnického pracovníka, který je způsobilý k výkonu těchto činností bez odborného dohledu.⁶³ Student se k výkonu povolání připravuje a odbornou způsobilost studiem na vysoké škole teprve získává.

Školním/pracovním úrazem je podle zákona č. 262/2006 Sb. poškození zdraví, ke kterému došlo při plnění školních/pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním. Škola/zaměstnavatel rozhoduje o tom, zda se jedná o školní/pracovní úraz. Povinností zaměstnavatele je poskytnout první pomoc, v případě studenta se jedná o zdravotnické zařízení, ve kterém probíhá odborná praxe. Důležité je zajistit místo úrazu, ponechat jej v původním stavu, a vše zdokumentovat pro následné prošetření příčin a okolností vzniku úrazu. Student je povinen ohlásit úraz nadřízenému, v tomto případě mentorovi, osobě pověřené dohledem nad odbornou praxí studenta. Zaměstnavatel je dále povinen vést v knize úrazů evidenci všech úrazů, a to i v případě, že úrazem nebyla způsobena pracovní neschopnost. Kniha úrazů se nachází na každém pracovišti a má sloužit jako spolehlivý doklad.⁶⁴ Nařízením vlády je stanoveno způsob evidence, hlášení a zaslání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu.⁶⁵

---

⁶² Zákon č. 372/2011, O zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), s. 4758.

⁶³ Srov. Zákon č. 96/2004, O podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních), s. 7.

⁶⁴ Srov. Zákon č.262/2006 Sb., Zákoník práce, s.51-52, a srov. HALMO, R., KUDLOVÁ, P., VRÁNOVÁ, V., *Deník ošetrovatelské praxe*, s. 22.

⁶⁵ Nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zaslání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu.

Pokud není stanoveno zákonem jinak, pacientovi lze poskytnout zdravotní služby jen s jeho svobodným **informovaným souhlasem**. Pacient má právo odmítnout přítomnost osob, které se připravují na výkon povolání zdravotnického pracovníka.⁶⁶ Souhlas s hospitalizací musí být vždy písemný. Pacientovi je poskytnuta kopie písemné formy souhlasu.⁶⁷ Poskytovatel má zároveň povinnost informovat pacienta, že na poskytování zdravotních služeb se mohou podílet osoby, které získávají způsobilost k výkonu povolání zdravotnického pracovníka a pacient může přítomnost a nahlížení do dokumentace těmito osobami zakázat.⁶⁸ Následující kapitola nahlíží na oblast mentoringu prostřednictvím jiných autorů, kteří se touto problematikou zabývali.

1.2.6 Přehled poznatků k řešené problematice

Rešerše k dané problematice byla zjišťována databází Bibliomedica, Cinahl a Medline. Rešerše byla provedena u 20 zahraničních autorů, kteří se problematikou mentoringu zabývají, např. Emerson, Grossman, Jarvis a Gibson, Lengyelová, Zerwekh a další.⁶⁹ V České republice se danou problematikou zabývá rovněž řada autorů, jako jsou Anastasiadou, Erbenová, Vránová, Vrublová a další. Řada autorů se zabývala názory studentů na výuku pod vedením mentora, z těchto výzkumných šetření vyplývá, že je vhodné zvýšit počet mentorek, zvýšit důraz na osobnostní předpoklady při výběru sester mentorek, zlepšit komunikaci mezi mentorem a studentem. Autoři se rovněž shodují na faktu, že mentorem by neměli být vrchní a staniční sestry.⁷⁰ Výzkumná

---

⁶⁶ Srov. Zákon č. 372/2011, O zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), s. 4747.

⁶⁷ Srov. Zákon č. 372/2011, O zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), s. 4751.

⁶⁸ Srov. Zákon č. 372/2011, O zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), s. 4756.

⁶⁹ Viz např. EMERSON, R., J. *Nursing education in the clinical setting*; GROSSMAN, S. *Mentoring in nursing: dynamic and collaborative process*; a JARVIS, P., GIBSON, S. *The teacher practitioner and mentor in nursing, midwifery, health visiting and social services*.

⁷⁰ Srov. SOUKUPOVÁ, K., *Vliv vedení praxe studentů ZSF na postoj sestry mentorky k poskytování ošetrovatelské péče*, [online], <http://theses.cz/id/y6lvvn/Kristna_Soukupov-DP.pdf>. s. 87-88; srov. ŠRUBAŘOVÁ, V., *Hodnocení mentorů z pohledu studentů ošetrovatelství*, [online], <<http://theses.cz/id/dvf4c7/>>; srov. HOLCOVÁ, J., *Postoj studentů ošetrovatelství a porodní asistence k mentorovi*, [online], <http://theses.cz/id/j9k5ml/Postoj_student_oetovatelstv_a_porodni_asistence_k_mentorovi.pdf>. s. 52-54 a srov. POSPÍŠILOVÁ, A., *Mentor klinické praxe – názory na výuku studentů během jejich ošetrovatelské praxe*, s.4, 87 – 88.

šetření, která byla provedena u mentorů, hodnotila přínos mentorského kurzu a přínos mentorské činnosti pro studenty. Autoři hodnotili kladně přínos kurzu i přínos funkce mentora ve vedení odborné praxe. Největší překážkou je nedostatek času, který by měli věnovat studentům, dalším problémem byl velký počet studentů na jednoho mentora a klinické pracoviště.⁷¹ Zajímavý výsledek šetření předložila Mokrejšová, která hodnotila vzdělávací programy pro mentory. Z šetření vyplývá nejednotnost vzdělávacích programů pro mentory v České republice, ty jsou v současnosti udělena akreditací MZ ČR 11 zařízením. Výsledkem práce je vytvoření návrhu ke sjednocení vzdělávacích programů certifikovaných mentorských kurzů.⁷² Kompetencemi mentora se zabývaly kolegyně ze Slovenska Lengyelová, Sovová a Horanská, které formou dotazníkového šetření zjišťovaly názory studentů na kompetence mentora a jejich plnění v průběhu praxe. Šetřením bylo vyhodnoceno, že mentor je pro studenty přínosem a mentoři plnili své kompetence v průběhu praxe.⁷³ Ze zahraničních prací se kompetencemi zabývala Lofmark, Smide a Wikblad ze Švédska, kteří ve své studii srovnávali názory studentek posledního ročníku studia ošetrovatelství s názory zkušených sester na posílené kompetence sester absolventek a na hodnocení jejich vlastních pravomocí. Kvantitativní výzkumné šetření bylo provedeno u studentů posledního ročníku bakalářského studijního oboru a u sester, které se podílely na dohledu studentů během jejich praxe. Výsledkem šetření je, že kompetence v podobě schopnosti vykonávat ošetrovatelskou péči byli hodnoceny studenty ošetrovatelství jako dobré nebo velmi dobré. Podobného názoru byli i sestry, i když v menším rozsahu. Velmi kladně byly hodnoceny některé oblasti ošetrovatelské péče, jako je etické uvědomění. Sestry u studentů kladně

---

⁷¹ Srov. ALTMANOVÁ, M., *Rozdíl ve vztahu mentora v ošetrovatelství ke studentům bakalářského a magisterského studijního programu*, [online], <http://theses.cz/id/yqdt7c/diplomova_prace_finalni.pdf>. s. 137-138; srov. MAŘÍKOVÁ, V., *Pozice sestry – mentorky v kolektivu sester, spolupráce se směnnými sestrami*, [online], <http://theses.cz/id/14tjmr/Marikova_V.-_DP-2010.pdf>. s.100-101 a srov. MAGERČIAKOVÁ, M., KADUČÁKOVÁ, H., *Mentori a odborná prax študentou Fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberoku*, *Trendy v ošetrovatelství IV.*, s. 137-141.

⁷² Srov. MOKREJŠOVÁ, P., *Mentor v ošetrovatelství – vyhodnocení a inovace kurzu*, [online], <<http://theses.cz/id/1wck48/>>. s.74-84.

⁷³ Srov. LENGYELOVÁ, A., SOVOVÁ, K., HORANSKÁ, V., *Interakcia mentor – študent*, *Trendy v ošetrovatelství IV.*, s.131-136.

hodnotily komunikaci s pacienty, schopnost spolupracovat a pracovní tempo.⁷⁴

Následující kapitolou začíná praktická část diplomové práce, ve které jsou definovány cíle práce, výzkumné otázky a hypotézy. V následující kapitole je také popsána analýza a interpretace výsledků výzkumného šetření.

---

⁷⁴ Srov. LOFMARK, A. et al., *Competence of newly – graduated nurses – a comparison of the perceptions of qualified nurses and students*, [online], <<http://www.scribd.com/doc/6571104/Competence-of-Newly-Graduated-Nurses-a-Comparison-of-the-Perceptions-of-Qualified-Nurses-and-Students>>.

2 KVANTITATIVNÍ ŠETŘENÍ

Hlavním cílem výzkumného šetření bylo identifikovat oblast pro potřeby dalšího vzdělávání a rozvoje zaměstnanců FNO. Jedná se o první výzkumné šetření provedené ve FNO, které zjišťovalo úroveň znalostí mentorů a studentů v následujících oblastech - náplň činnosti odborné praxe, právní problematika a kompetence mentora a při kterém byla použita metoda statistická a metoda srovnání. Technikou sběru dat byl dotazník určený pro studenty a mentory. Pro výběr respondentů byl zvolen vícestupňový výběr metodou prostého náhodného výběru.⁷⁵ Celkem bylo sestaveno 27 hypotéz. Analýza dat a interpretace výsledků výzkumného šetření je zpracována a prezentována v textové i grafické formě s využitím četnostních tabulek, grafů a prostého textu. Výsledky výzkumného šetření jsou shrnuty do souboru doporučení pro vedení Fakultní nemocnice Ostrava za účelem rozvoje znalostí svých zaměstnanců a tím zkvalitnění praktické výuky pod vedením mentora na klinických pracovištích.

2.1 Cíle práce, výzkumné otázky a pracovní hypotézy

Cílem šetření bylo identifikovat oblast pro potřeby dalšího vzdělávání mentorů, proto bylo potřeba zjistit úroveň znalostí v jednotlivých oblastech (cíl č. 1 – 3). Pro porovnání výsledků mezi mentory a studenty (cíl č. 7), bylo potřeba zjistit úroveň znalostí v jednotlivých oblastech i u studentů (cíl č. 4 – 6). Diplomová práce má **celkem 7 cílů:**

- 1. Zjistit úroveň znalostí mentorů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů.**
- 2. Zjistit úroveň znalostí mentorů v oblasti právní problematiky.**
- 3. Zjistit úroveň znalostí mentorů v oblasti kompetencí mentora.**
- 4. Zjistit úroveň znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů.**
- 5. Zjistit úroveň znalostí studentů v oblasti právní problematiky.**

---

⁷⁵ Srov. ZVÁROVÁ, J., *Základy statistiky pro biomedicínské obory*, [online], <<http://ucebnice.euromise.cz/index.php?conn=0&section=biostat1&node=3>>.

6. Zjistit úroveň znalostí studentů v oblasti kompetencí mentora.

7. Porovnat zjištěné výsledky mentorů a studentů.

Od zvolených cílů se odvíjí **výzkumné otázky:**⁷⁶

1. Jaká je úroveň znalostí mentorů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů?

2. Jaká je úroveň znalostí mentorů v oblasti právní problematiky?

3. Jaká je úroveň znalostí mentorů v oblasti kompetencí?

4. Jaká je úroveň znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů?

5. Jaká je úroveň znalostí studentů v oblasti právní problematiky?

6. Jaká je úroveň znalostí studentů v oblasti kompetencí mentora?

7. Jaké jsou rozdíly mezi úrovní znalostí mentorů a studentů?

Byly sestaveny **hypotézy**⁷⁷, za účelem zjištění odpovědí na výzkumné otázky, které se týkaly:

1. úrovně znalostí sester mentorek v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů, viz tabulka 1 na straně 29

2. úrovně znalostí sester mentorek v oblasti právní problematiky, viz tabulka 2 na straně 29

3. úrovně znalostí sester mentorek v oblasti kompetencí mentora, viz tabulka 3 na straně 29

4. úrovně znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů, viz tabulka 4, na straně 29

5. úrovně znalostí studentů v oblasti právní problematiky, viz tabulka 5, na straně 30

6. úrovně znalostí studentů v oblasti kompetencí mentora, viz tabulka 6, na straně 30

7. porovnání zjištěných výsledků mezi studenty a mentory, viz tabulka 7, na straně 30

---

⁷⁶ Srov. PUNCH, K.F., *Základy kvantitativního šetření*, s. 42 - 45.

⁷⁷ Srov. PUNCH, K.,F., *Úspěšný návrh výzkumu*, s. 49. Operacionalizace – viz příloha 1.

Tabulka 1: Hypotézy týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti náplně činností odborné praxe studentů

H1	95% mentorů zná výčet činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe. (ot.č.9)
H2	95% mentorů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy. (ot.č.10)
H3	95% mentorů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří aplikace intramuskulárních injekcí. (ot.č.11)
H4	95% mentorů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří asistence u převazu. (ot.č.12)

Tabulka 2: Hypotézy týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti právní problematiky

H5	90% mentorů ví, že výčet činností/výkonů v otázkách č. 10 – 12 neprovádí student „pod odborným dohledem“ mentora. (ot.č.13)
H6	90% mentorů ví, že pokud se stane mimořádná událost, zodpovědnost za studenta má mentor. (ot.č.14)
H7	90% mentorů ví, že nemůže poslat studenta změřit puls, krevní tlak u pacienta, který podepsal písemný informovaný souhlas, přestože následně ústně souhlas vyslovil. (ot.č.15)

Tabulka 3: Hypotézy týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti svých kompetencí

H8	95% mentorů zná své kompetence. (ot.č.16)
H9	95% mentorů ví, že mezi kompetence mentora patří kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta. (ot.č.17)
H10	95% mentorů ví, že mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta v průběhu odborné praxe. (ot.č.18)
H11	95% mentorů ví, že mezi kompetence mentora patří seznámit studenta s pracovníky oddělení a s pracovním harmonogramem. (ot.č.19)

Tabulka 4: Hypotézy týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti náplně činností odborné praxe studentů

H12	95% studentů zná výčet činností/výkonů, které by si měli jako studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe. (ot.č.4)
H13	95% studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy. (ot.č.5)
H14	95% studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří aplikace intramuskulárních injekcí. (ot.č.6)
H15	95% studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří asistence u převazu. (ot.č.7)

Tabulka 5: Hypotézy týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti právní problematiky

H16	70% studentů ví, že výčet činností/výkonů v otázkách č. 5 – 7 neprovádí student „pod odborným dohledem mentora“. (ot.č.8)
H17	70% studentů ví, že pokud se stane mimořádná událost, zodpovědnost za studenta má mentor. (ot.č.9)
H18	70% studentů ví, že nemůže jít změřit puls, krevní tlak u pacienta, který podepsal písemný informovaný souhlas, přestože následně ústně souhlas vyslovil. (ot.č.10)

Tabulka 6: Hypotézy týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti kompetencí mentorů

H19	95% studentů zná kompetence mentora. (ot.č.11)
H20	95% studentů ví, že mezi kompetence mentora patří kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta. (ot.č.12)
H21	95% studentů ví, že mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta na praxi. (ot.č.13)
H22	95% studentů ví, že mezi kompetence mentora patří seznámit studenta s pracovníky oddělení a s pracovním harmonogramem. (ot.č.14)

Tabulka 7: Hypotézy týkající se vzájemného porovnání úrovně znalostí mezi studenty a mentory

H ₀ 23	Znalosti v oblasti činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe, jsou shodné u mentorů i studentů.
H ₁ 23	Znalosti v oblasti činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe, nejsou shodné u mentorů i studentů.
H ₀ 24	Znalosti kompetencí mentorů klinické praxe jsou shodné u mentorů i studentů.
H ₁ 24	Znalosti kompetencí mentorů klinické praxe nejsou shodné u mentorů i studentů.
H ₀ 25	Znalost právní problematiky v otázce výčtu činností/výkonů, které provádí student „pod odborným dohledem mentora“ je stejná u mentorů i u studentů.
H ₁ 25	Znalost právní problematiky v otázce výčtu činností/výkonů, které provádí student „pod odborným dohledem mentora“ je vyšší u mentorů než u studentů.
H ₀ 26	Znalost právní problematiky v otázce zodpovědnosti za studenta, v případě, že se stane mimořádná událost, je stejná u mentorů i u studentů.
H ₁ 26	Znalost právní problematiky v otázce zodpovědnosti za studenta, v případě, že se stane mimořádná událost, je vyšší u mentorů než u studentů.
H ₀ 27	Znalost právní problematiky v otázce podpisu písemného informovaného souhlasu, je stejná u mentorů i u studentů.
H ₁ 27	Znalost právní problematiky v otázce podpisu písemného informovaného souhlasu, je vyšší u mentorů než u studentů.

2.2 Metodika

Výzkumné šetření u mentorů proběhlo ve Fakultní nemocnici Ostrava se souhlasem náměstkyně ředitele pro ošetrovatelskou péči (příloha 2) a u studentek oboru Všeobecná sestra Lékařské fakulty Ostravské univerzity se souhlasem vedoucí Ústavu ošetrovatelství a porodní asistence (příloha 3). Jednalo se o první výzkumné šetření ve FNO. Zkoumaný vzorek tvořily všeobecné sestry, které pracují jako mentoři a studenti oboru Všeobecná sestra. Technikou sběru dat byl dotazník, který tvoří přílohu 4 a 5. Nespornou výhodou dotazníkového šetření je nižší náročnost organizace sběru dat, vyloučení vlivu tazatele na odpovědi, nízké náklady, dotazovaný má dostatek času a soukromí na zodpovězení otázek. Dotazník by měl být kratší a obsahovat uzavřené odpovědi. Nevýhodou je nízká návratnost, vyšší nároky na přípravu dotazníku, není možné zaměřit se na složitější problémy a hlubší zkoumání.⁷⁸

2.2.1 Metody a techniky

Dotazník pro mentory (příloha 4) obsahoval celkem 20 položek. V 1 a 3 položce měli respondenti vepsat odpověď, v dalších položkách se jednalo o uzavřené otázky a u poslední položky 20 se jednalo o otázku otevřenou, ve které mohli respondenti svými slovy vyjádřit své názory, připomínky a postřehy. Dotazník pro studenty (příloha 5) obsahoval celkem 16 položek, z nichž 15 položek bylo uzavřených, u poslední 16 položky se opět jednalo o otázku otevřenou, ve které mohli respondenti svými slovy vyjádřit své názory, připomínky a postřehy k řešené problematice. U všech uzavřených položek byla možná vždy jedna odpověď. V první části dotazníku byly zjišťovány sociodemografické znaky respondentů zkoumaného souboru (položky 1, 2, 3, 4). Druhá část dotazníku pro mentory byla rozdělena na jednotlivé dílčí části, které se úzce vázaly k jednotlivým cílům.

- dílčí část 1: zjišťovala úroveň znalostí mentorů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů (položky 9, 10, 11, 12)

---

⁷⁸ Srov. PUNCH, K.F., *Základy kvantitativního šetření*, s. 46, srov. ŠRÁMEK, J., *Metody sběru dat v kvantitativním výzkumu*, [online], <http://www.m-journal.cz/cs/marketingovy-vyzkum/metody-sberu-dat-v-quantitativnim-vyzkumu__s390x5140.html>, srov. AUGUR Consulting s.r.o., *Kvantitativní výzkum*, [online], <<http://www.augur-consulting.cz/metody/kvantitativni-vyzkum.html#osobni-dotazovani>>.

- dílčí část 2: zjišťovala úroveň znalostí mentorů v oblasti právní problematiky (položky 13, 14, 15)
- dílčí část 3: zjišťovala úroveň znalostí mentorů v oblasti svých kompetencí (položky 16, 17, 18, 19)

Položky 5, 6, 7, 8 měli informativní charakter k dané problematice. Způsob vyplnění dotazníků určených pro mentory byl podrobně popsán vrchním sestřám jednotlivých klinik (viz oddíl 1.2.4), které dotazníky následně distribuovaly jednotlivým mentorům.

Dotazník pro studenty byl rovněž rozdělen na jednotlivé dílčí části. Položka 1 zjišťovala sociodemografické znaky respondentů zkoumaného souboru. Druhá část dotazníku pro studenty byla rozdělena na jednotlivé dílčí části, které se úzce vázaly k jednotlivým cílům.

- dílčí část 4: zjišťovala úroveň znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů (položky 4, 5, 6, 7)
- dílčí část 5: zjišťovala úroveň znalostí studentů v oblasti právní problematiky (položky 8, 9, 10)
- dílčí část 6: zjišťovala úroveň znalostí studentů v oblasti kompetencí mentorů (položky 11, 12, 13, 14)

Položky 2, 3 měli informativní charakter k dané problematice. Způsob vyplnění dotazníku byl podrobně popsán formou emailu na společnou adresu studentů.

2.2.2 Organizace šetření a výběr zkoumaného vzorku

Výzkumné šetření u mentorů proběhlo v termínu od 29. 2. 2012 do 19. 3. 2012 ve FNO se souhlasem náměstkyně ředitele pro ošetrovatelskou péči, který tvoří přílohu 2 a ve stejném termínu proběhlo výzkumné šetření u studentů oboru Všeobecná sestra LF OU se souhlasem vedoucí Ústavu ošetrovatelství a porodní asistence, který tvoří přílohu 3. Pro výběr respondentů byl zvolen vícestupňový výběr metodou prostého náhodného výběru.⁷⁹ Do výzkumného šetření u mentorů byli zahrnuti respondenti, kteří splňovali následující podmínky:

1. jsou zaměstnanci ve Fakultní nemocnici Ostrava;

---

⁷⁹ Srov. ZVÁROVÁ, J., *Základy statistiky pro biomedicínské obory*, [online], <<http://ucebnice.euromise.cz/index.php?conn=0&section=biostat1&node=3>>.

2. jsou zaměstnány na pozici všeobecné sestry;
3. a zároveň působí jako mentor klinické praxe.

Do výzkumného šetření u studentů byli zahrnuti respondenti, kteří splňovali následující podmínky:

1. jsou studenty na Lékařské fakultě Ostravské univerzity;
2. jsou studenty oboru Všeobecná sestra.

2.2.3 Předvýzkum

Předvýzkum byl realizován v prosinci 2011 na pravidelné poradě mentorů a studentů ve FNO. Předvýzkumu se zúčastnilo 8 mentorů a 6 studentů, kterým byla předložena prvotní verze dotazníku. Dotazníky pro mentory z předvýzkumu vykazovaly nejasnosti v položkách 10 – 12, tyto položky byly upraveny, v položkách 1 a 3 byl zvolen otevřený způsob odpovědi, z důvodu výhodnějšího statistického zpracování. Zkratky, které obsahoval dotazník, byly rozepsány. Položka 20 byla nově zařazena. Dotazník, určený studentům vykazoval stejné nejasnosti v položkách 5 – 7, tyto položky byly upraveny, zkratky obsažené v dotazníku byly rovněž upraveny. V položce 1 byla vyjmuta alternativa – 1. ročník, neboť studenti prvního ročníku odbornou praxi začínají až na konci dubna tohoto roku. Nově byla zařazena položka 16. Konečné verze dotazníků (příloha 4 a 5) byly distribuovány mentorům, prostřednictvím vrchních sester jednotlivých klinik (viz oddíl 1.2.4) a studentům prostřednictvím společné emailové adresy. Mentorům bylo rozdáno 90 dotazníků, návratnost byla 70 dotazníků, což znamená 77,78 %. Všechny dotazníky byly vyplněny bezchybně, proto bylo zařazeno do vyhodnocování všech 70 dotazníků. Návratnost dotazníků u studentů bylo 53, z tohoto počtu byly 3 dotazníky vyplněny neúplně. Do vyhodnocování bylo zařazeno 50 dotazníků. Všem bezchybně vyplněným dotazníkům bylo přiděleno pořadové číslo, pod kterým byly vedeny po celou dobu vyhodnocování.

2.3 Výsledky výzkumného šetření

Získaná data byla zpracována s využitím programu Microsoft Excel 2007. Výsledky výzkumného šetření jsou zpracovány a prezentovány v textové i grafické formě s využitím četnostních tabulek, grafů a prostého textu.

2.3.1 Vyhodnocení dotazníkového šetření u mentorů

V tomto oddíle jsou prezentovány nejprve sociodemografické znaky respondentů zkoumaného souboru a následně jsou popsány odpovědi na jednotlivé položky dotazníkového šetření, které bylo provedeno u mentorů ve FNO. Jednotlivé položky jsou zpracovány pomocí četnostních tabulek, doplněné slovním popisem a grafickým zpracováním.

Věk respondentů

Průměrný věk respondentů byl 39 let, nejmladší respondent měl 27 let a nejstarší respondent byl ve věku 57 let.

Tabulka 8: Věk respondentů

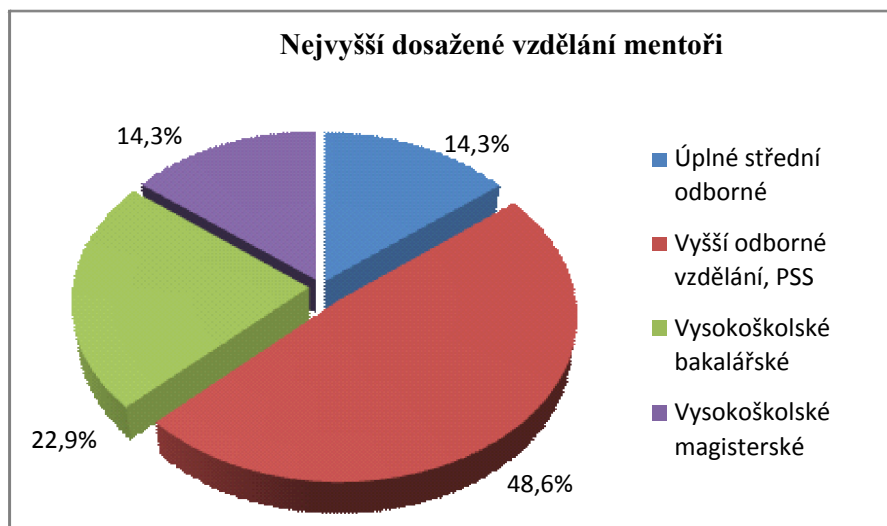
N	Platná	70
Průměr		39,0
Směrodatná odchylka		7,6
Minimum		27
Maximum		57
Percentily	25	33,8
	50 (medián)	38,0
	75	45,0

Vzdělání

Nejvyšší podíl respondentů 34 (48,6 %) z celkového počtu dotazovaných (70, tedy 100 %) mělo ukončeno vyšší odborné vzdělání, nebo postgraduální studium (PSS). Ukončené vysokoškolské vzdělání mělo celkem 26 dotazovaných z toho bakalářské vzdělání mělo 16 dotazovaných (22,9 %) a magisterské vzdělání mělo 10 dotazovaných (14,3 %). Stejný počet 10 (14,3 %) dotazovaných mělo ukončeno úplné střední odborné vzdělání.

Tabulka 9: Nejvyšší dosažené vzdělání - mentoři

	Četnost	Procenta	Kumulativní procenta
Úplně střední odborné	10	14,3	14,3
Vyšší odborné vzdělání, PSS	34	48,6	62,9
Vysokoškolské bakalářské	16	22,9	85,7
Vysokoškolské magisterské	10	14,3	100,0
Celkem	70	100,0	

Graf 1: Nejvyšší dosažené vzdělání - mentoři

Délka praxe v letech

Průměrná délka praxe byla 19,1 let. Z toho nejkratší délka praxe činila 4 roky a nejdelší délka praxe 25 let.

Tabulka 10: Délka praxe mentorů

N	Platná	70
Průměr		19,1
Směrodatná odchylka		8,0
Minimum		4
Maximum		39
Percentily	25	12,0
	50 (medián)	19,0
	75	25,0

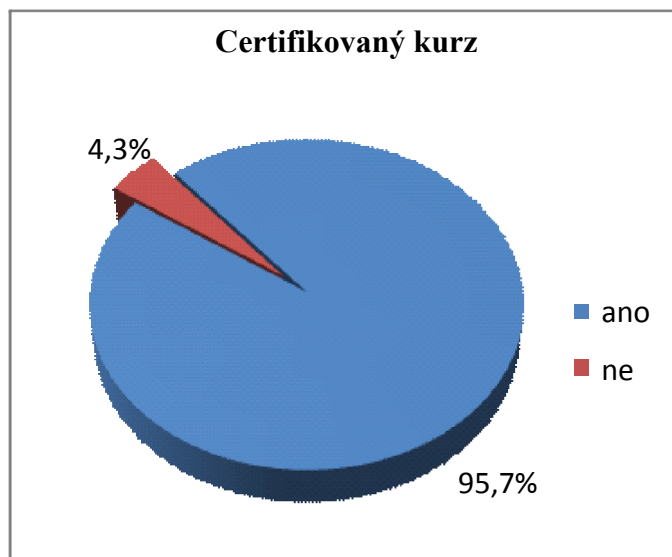
Otázka č. 4: Absolvovala jste certifikovaný kurz „Mentor klinické praxe v ošetrovatelství a porodní asistenci“?

Certifikovaný kurz absolvovalo celkem 67 (95,3 %) mentorů z celkového počtu 70

dotazovaných. 3 (4,3 %) respondenti neabsolvovali certifikovaný kurz.

Tabulka 11: Certifikovaný kurz

		Četnost	Procenta
Platná	ano	67	95,7
	ne	3	4,3
	Celkem	70	100,0

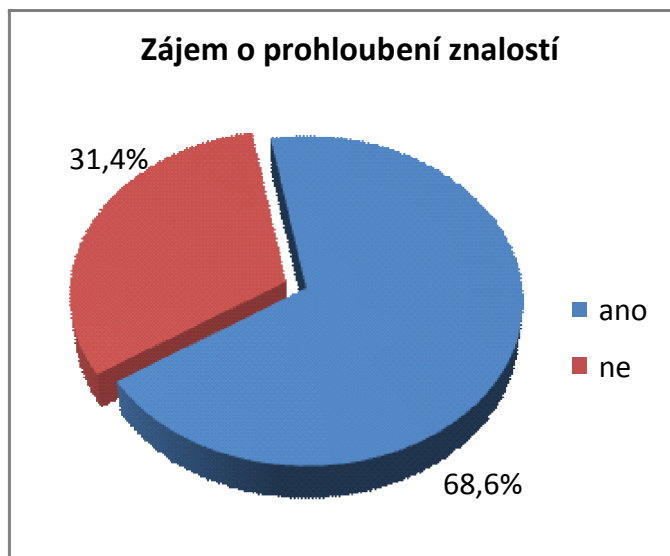
Graf 2: Certifikovaný kurz

Otázka č. 5: Myslíte si, že v současné době byste měl(a) zájem prohloubit své znalosti v níže uvedených oblastech?

Z celkového počtu dotazovaných 70 (100 %) jich 48 (68,6 %) projevilo zájem o prohloubení svých znalostí, zbylých 22 (31,4 %) respondentů zájem o prohloubení znalostí neprojevilo.

Tabulka 12: Zájem o prouhloubení znalostí

		Četnost	Procenta
Platná	ano	48	68,6
	ne	22	31,4
	Celkem	70	100,0

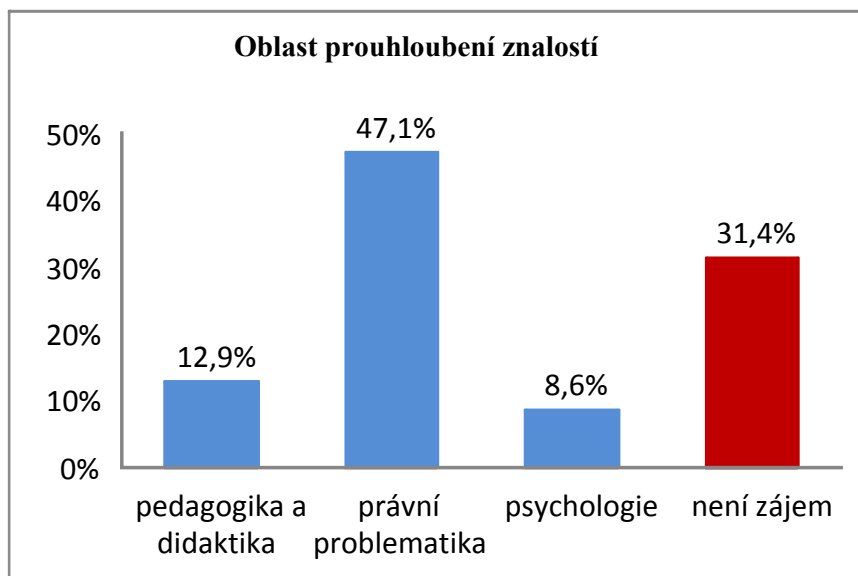
Graf 3: Zájem o prouhloubení znalostí

Otázka č. 6: Pokud ano, v jaké problematice byste chtěl(a) prohloubit své znalosti?

Z celkového počtu respondentů (48 dotazovaných, 68,6 %), kteří projeví zájem o prohloubení znalostí, jich nejvíce (33 respondentů, 47,1 %) projeví zájem o prohloubení znalostí v oblasti právní problematiky. V oblasti pedagogiky a didaktiky projeví zájem o prohloubení znalostí 9 respondentů (12,9 %) a nejnižší zájem (6 dotazovaných, 8,6 %) byl o prohloubení znalostí v oblasti psychologie.

Tabulka 13: Oblast prouhloubení znalostí

		Četnost	Procenta	Procenta z platných
Platná	pedagogika a didaktika	9	12,9	18,8
	právní problematika	33	47,1	68,8
	psychologie	6	8,6	12,5
	Celkem	48	68,6	100,0
	bez odpovědi	22	31,4	
Celkem		70	100,0	

Graf 4: Oblast prouhloubení znalostí

Otázka č. 7: Probíhá ve Vaší nemocnici pracovní setkání studentů a mentorů klinické praxe?

Na danou otázku odpovědělo kladně všech 70 respondentů (100 %).

Tabulka 14: Pracovní setkání - mentoři

	Četnost	Procenta
Platná ano	70	100,0

Otázka č. 8: Optimální je podle Vás setkání studentů a mentorů klinické praxe:

23 respondentů (32,9 %) projevilo zájem o pracovní setkání 1x ročně, 3x ročně by projevilo zájem o pracovní setkání 5 respondentů (7,1 %), nejnižší zájem (1 respondent, 1,4 %) byl o pracovní setkání 1x ročně a nejvyšší zájem projevilo 41 respondentů (58,6 %) o pracovní setkání 2x ročně.

Tabulka 15: Zájem o četnost pracovního setkání - mentoři

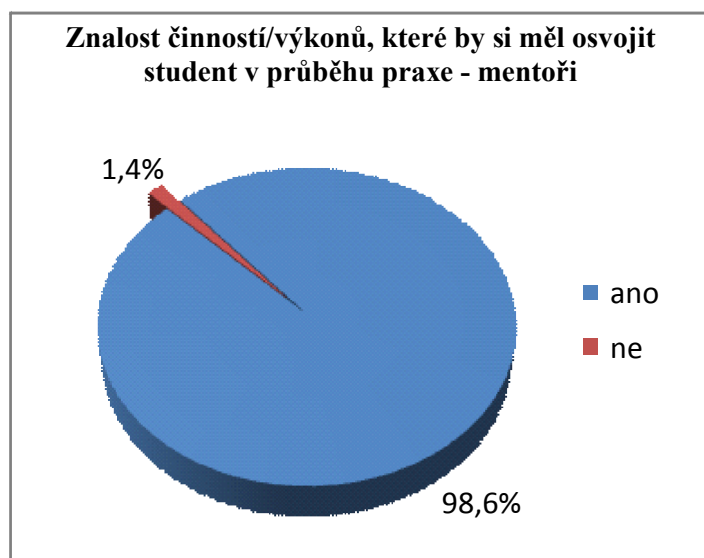
	Četnost	Procenta
Platná 1x ročně	23	32,9
2x ročně	41	58,6
3x ročně	5	7,1
4x ročně	1	1,4
Celkem	70	100,0

Otázka č. 9: Znáte výčet činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu odborné praxe?

Na tuto položku odpovídalo kladně 69 (98,6 %) respondentů, záporně odpověděl 1 respondent (1,4 %).

Tabulka 16: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe – mentoři

	Četnost	Procenta
Platná ano	69	98,6
ne	1	1,4
Celkem	70	100,0

Graf 5: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe - mentoři

Otázka č. 10: Mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy?

V této položce uvedlo všech 70 dotazovaných (100 %) kladnou odpověď.

Tabulka 17: Ověření znalosti činností/výkonů 1 – mentoři

	Četnost	Procenta
Platná ano	70	100,0

Otázka č. 11: Mezi výčet těchto činností/výkonů patří aplikace intramuskulárních injekcí?

Rovněž na tuto položku odpovědělo 70 respondentů (100 %) kladně.

Tabulka 18: Ověření znalosti činností/výkonů 2 - mentoři

		Četnost	Procenta
Platná	ano	70	100,0

Otázka č. 12: Mezi výčet těchto činností/výkonů patří asistence u převazu?

Rovněž v této položce odpovídalo kladně všech 70 respondentů (100 %).

Tabulka 19: Ověření znalosti činností/výkonů 3 - mentoři

		Četnost	Procenta
Platná	ano	70	100,0

Otázka č. 13: Výše jmenované činnosti/výkony v otázkách č. 10 – 12 provádí student v průběhu odborné praxe „pod odborným dohledem“ mentora?

V této položce označilo odpověď: student pracuje „pod odborným dohledem“ mentora 49 respondentů (70 %), 21 respondentů (30 %) uvedlo, že student nepracuje „pod odborným dohledem mentora“.

Tabulka 20: Činnosti/výkony studenta „pod odborným dohledem“ - mentoři

		Četnost	Procenta
Platná	ano	49	70,0
	ne	21	30,0
	Celkem	70	100,0

Otázka č. 14: Pokud se stane mimořádná událost (např. lék, který má být aplikován intramuskulárně student aplikuje intravenózně)?

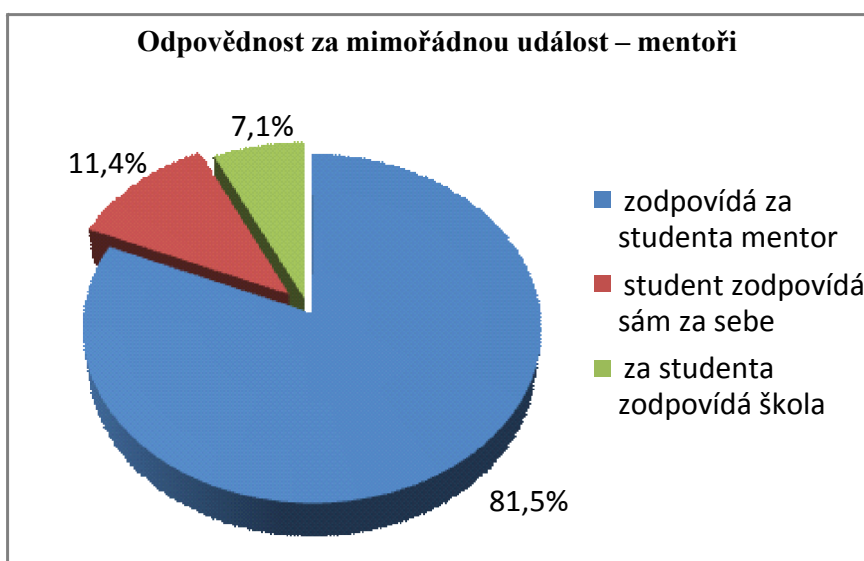
Z celkového počtu dotazovaných 70 (100 %) jich 57 (81,4 %) odpovědělo, že v případě mimořádné události odpovídá za studenta mentor, 8 (11,4 %) jich odpovědělo, že student odpovídá sám za sebe a nejméně dotazovaných 5 (7,1 %) odpovědělo, že za

studenta odpovídá škola.

Tabulka 21: Odpovědnost za mimořádnou událost - mentoři

	Četnost	Procenta
Platná zodpovídá za studenta mentor	57	81,4
student zodpovídá sám za sebe	8	11,4
za studenta zodpovídá škola	5	7,1
Celkem	70	100,0

Graf 6: Odpovědnost za mimořádnou událost – mentoři

Otázka č. 15: Pacient podepíše nesouhlas s účastí studentů během hospitalizace, pak ale ústně vyjádří souhlas s jeho účastí během hospitalizace. Na základě tohoto ústního vyjádření, poslal(a) byste studenta změřit puls, krevní tlak takovému pacientovi?

V této položce označilo zápornou odpověď 68 respondentů (97,1 %), kladnou odpověď označili 2 respondenti (2,9 %).

Tabulka 22: Informovaný souhlas - mentoři

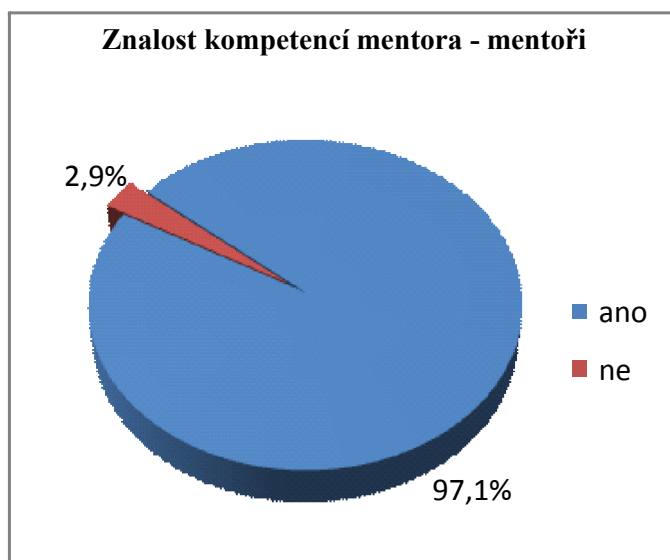
	Četnost	Procenta
Platná ano	2	2,9
ne	68	97,1
Celkem	70	100,0

Otázka č. 16: Znáte kompetence mentora klinické praxe?

Z celkového počtu 70 dotazovaných (100 %), 68 (97,1 %) odpovědělo, že znají kompetence mentora, 2 respondenti (2,9 %) odpověděli, že kompetence mentora neznají.

Tabulka 23: Znalost kompetencí mentora - mentoři

	Četnost	Procenta
Platná ano	68	97,1
ne	2	2,9
Celkem	70	100,0

Graf 7: Znalost kompetencí mentora - mentoři

Otázka č. 17: Mezi kompetence mentora patří kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta?

V této položce odpovídalo kladně 69 respondentů (98,6 %), záporně odpověděl 1 respondent (1,4 %).

Tabulka 24: Ověření znalostí kompetencí mentora 1 - mentoři

	Četnost	Procenta
Platná ano	69	98,6
ne	1	1,4
Celkem	70	100,0

Otázka č. 18: Mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta v průběhu odborné praxe?

V této položce odpovědělo kladně všech 70 dotazovaných (100 %).

Tabulka 25: Ověření znalostí kompetencí mentora 2 - mentoři

	Četnost	Procenta
Platná ano	70	100,0

Otázka č. 19: Mezi kompetence mentora patří seznámení studenta s pracovníky oddělení a pracovním harmonogramem?

Rovněž v této položce odpovědělo kladně všech 70 respondentů (100 %).

Tabulka 26: Ověření znalostí kompetencí mentora 3 - mentoři

	Četnost	Procenta
Platná ano	70	100,0

2.3.2 Vyhodnocení dotazníkového šetření u studentů

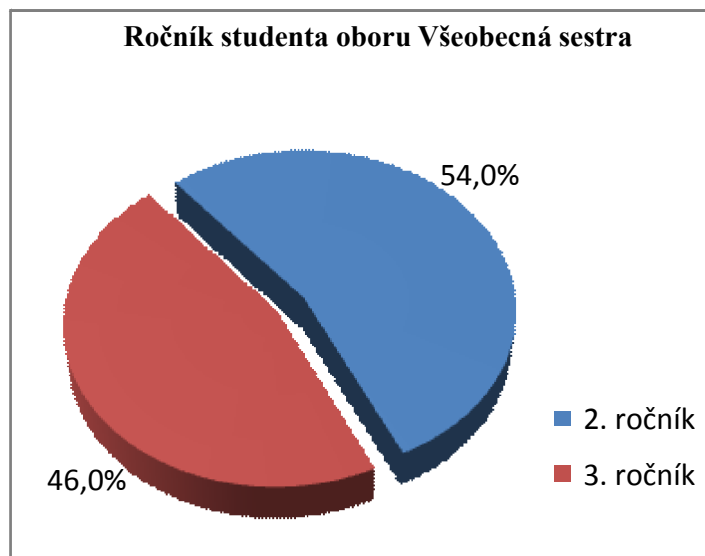
V tomto oddíle je zpracován popis odpovědí na jednotlivé položky dotazníkového šetření, které bylo provedeno u studentů oboru Všeobecná sestra Ostravské univerzity. Jednotlivé položky jsou zpracovány pomocí četnostních tabulek, doplněné slovním popisem a grafickým zpracováním.

Otázka č. 1: Jsem studentem Lékařské fakulty oboru Všeobecná sestra:

Vyšší podíl dotazovaných (27, tedy 54 %) bylo studentem 2. ročníku oboru Všeobecná sestra, ostatní dotazovaní (23, 46 %) byli studenti 3. ročníku.

Tabulka 27: Ročník studenta oboru Všeobecná sestra

	Četnost	Procenta
Platná 2. ročník	27	54,0
3. ročník	23	46,0
Celkem	50	100,0

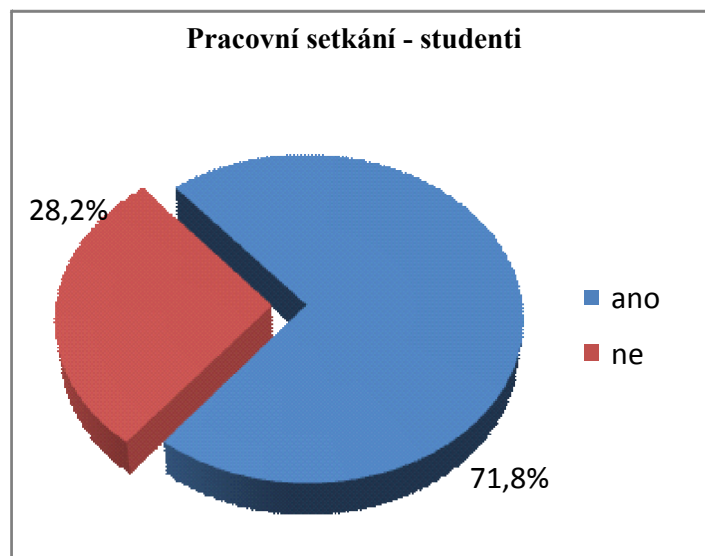
Graf 8: Ročník studenta oboru Všeobecná sestra

Otázka č. 2: Probíhá na Vaší univerzitě setkání studentů a mentorů klinické praxe?

V této položce označilo kladnou odpověď 28 respondentů (56 %), záporně označilo 22 respondentů (44 %).

Tabulka 28: Pracovní setkání - studenti

		Četnost	Procenta
Platná	ano	28	56,0
	ne	22	44,0
	Celkem	50	100,0

Graf 9: Pracovní setkání – studenti

Otázka č. 3: Optimální je podle vás setkání studentů a mentorů klinické praxe:

Nejvyšší zájem o pracovní setkání 2x ročně označilo 29 dotazovaných (58 %). 11 (22 %) dotazovaných mělo zájem o pracovní setkání 1x ročně, 7 (14 %) dotazovaných označilo zájem o pracovní setkání 3x ročně a 3 dotazování (6 %) vyjádřili přání konat pracovní porady 4x ročně.

Tabulka 29: Zájem o četnost pracovního setkání - studenti

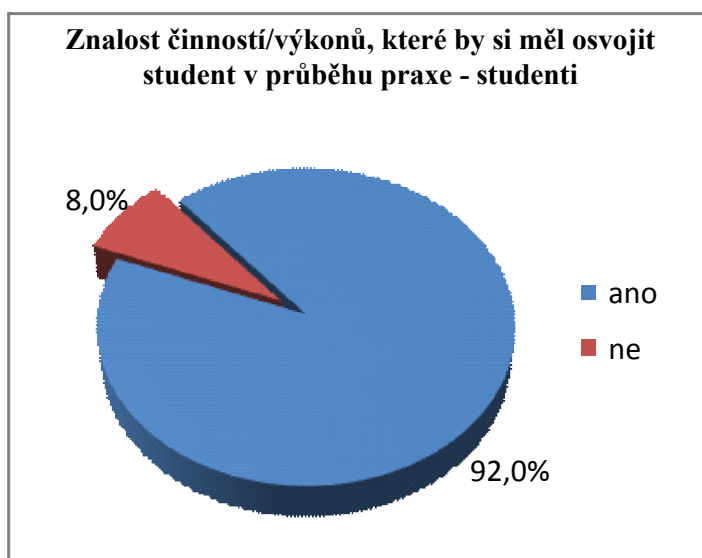
		Četnost	Procenta
Platná	1x ročně	11	22,0
	2x ročně	29	58,0
	3x ročně	7	14,0
	4x ročně	3	6,0
	Celkem	50	100,0

Otázka č. 4: Znáte výčet činností/výkonů, které byste si měli osvojit v průběhu odborné praxe?

Na tuto položku odpovídalo kladně 46 (92 %) respondentů, záporně odpověděli 4 respondent (8 %).

Tabulka 30: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	46	92,0
ne	4	8,0
Celkem	50	100,0

Graf 10: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe - studenti

Otázka č. 5: Mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy?

V této položce označilo kladnou odpověď všech 50 dotazovaných (100 %).

Tabulka 31: Ověření znalosti činností/výkonů 1 - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	50	100,0

Otázka č. 6: Mezi výčet těchto činností/výkonů patří aplikace intramuskulárních injekcí?

100 % (50 respondentů) kladných odpovědí vykazovala i tato položka.

Tabulka 32: Ověření znalosti činností/výkonů 2 - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	50	100,0

Otázka č. 7: Mezi výčet těchto činností/výkonů patří asistence u převazu?

Rovněž v této položce odpověděli kladně všichni respondenti (100 %).

Tabulka 33: Ověření znalosti činnosti/výkonů 3
- studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	50	100,0

Otázka č. 8: Myslíte si, že výše jmenované činnosti/výkony v otázkách č. 5 – 7 provádíte v průběhu odborné praxe „pod odborným dohledem“ mentora?

Z celkového počtu 50 dotazovaných, jich 48 (96 %) odpovědělo, student pracuje „pod odborným dohledem“ mentora, 2 respondenti (4 %) uvedli, že student nepracuje „pod odborným dohledem“ mentora.

Tabulka 34: Činnosti/výkony studenta „pod odborným dohledem“ - studenti

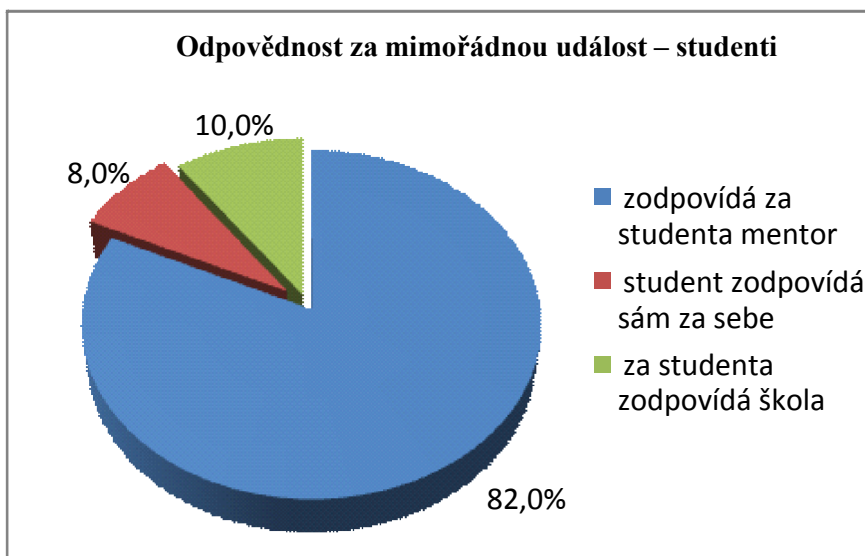
	Četnost	Procenta
Platná ano	48	96,0
ne	2	4,0
Celkem	50	100,0

Otázka č. 9: Pokud se stane mimořádná událost (např. lék, který má být aplikován intramuskulárně vy aplikujete intravenózně)?

Celkem 41 dotazovaných (82 %) odpovědělo, že v případě mimořádné události odpovídá za studenta mentor, další 4 respondenti (8 %) uvedli, že student odpovídá sám za sebe a 5 (10 %) uvedlo, že za studenta odpovídá škola.

Tabulka 35: Odpovědnost za mimořádnou událost – studenti

	Četnost	Procenta
Platná zodpovídá za studenta mentor	41	82,0
student zodpovídá sám za sebe	4	8,0
za studenta zodpovídá škola	5	10,0
Celkem	50	100,0

Graf 11: Odpovědnost za mimořádnou událost – studenti

Otázka č. 10: Pacient podepíše nesouhlas s účastí studentů během hospitalizace, pak ale ústně vyjádří souhlas s jeho účastí během hospitalizace. Na základě tohoto ústního vyjádření vás pošle mentor změřit puls, krevní tlak. Půjdete výkon provést?

V této položce označilo záporně 29 respondentů (58 %), kladnou odpověď označilo 21 respondentů (42 %).

Tabulka 36: Informovaný souhlas - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	21	42,0
ne	29	58,0
Celkem	50	100,0

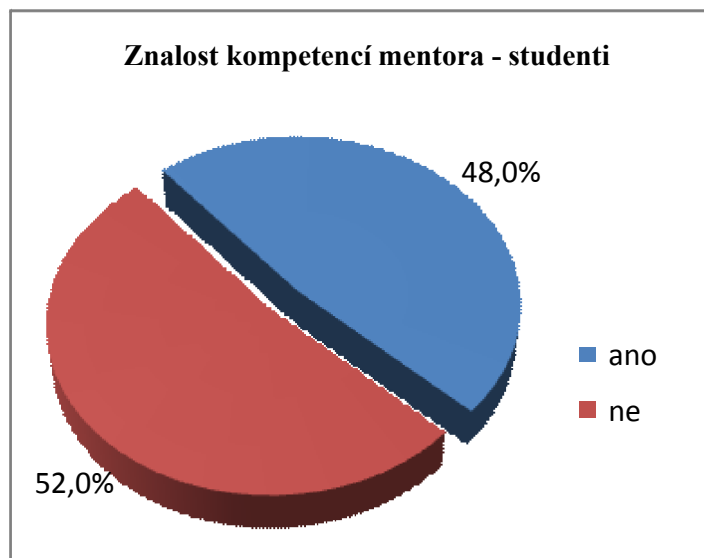
Otázka č. 11: Znáte kompetence mentora klinické praxe?

Z celkového počtu 50 dotazovaných jich 24 (48 %) odpovědělo, že znají kompetence mentora, 26 respondentů (52 %) odpověděli, že nezná kompetence mentora.

Tabulka 37: Znalost kompetencí mentora - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	24	48,0
ne	26	52,0
Celkem	50	100,0

Graf 12: Znalost kompetencí mentora – studenti

Otázka č. 12: Mezi kompetence mentora patří kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta?

V této položce uvedlo všech 50 respondentů (100 %) kladnou odpověď.

Tabulka 38: Ověření znalostí kompetencí mentora 1 - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	50	100,0

Otázka č. 13: Mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta na praxi?

Rovněž v této položce odpovídalo kladně všech 50 respondentů (100 %).

Tabulka 39: Ověření znalostí kompetencí mentora 2 - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	50	100,0

Otázka č. 14: Mezi kompetence mentora patří seznámení s pracovníky oddělení a pracovním harmonogramem?

I v této položce uvedlo kladnou odpověď všech 50 dotazovaných (100 %).

Tabulka 40: Ověření znalostí kompetencí mentora 3 - studenti

	Četnost	Procenta
Platná ano	50	100,0

2.3.3 Ověření platnosti hypotéz

K ověření platnosti každé hypotézy bylo zjištěno procento respondentů s odpovědí korespondující s předpokladem dané hypotézy a byl zkonstruován 95%-ní interval spolehlivosti pro tento procentuální podíl respondentů. Platnost hypotézy byla ověřena na základě zjištění, zda interval spolehlivosti překrývá hypotézou předpokládané procento respondentů s daným typem odpovědi. Vzhledem k velikosti výběrového souboru menší než 100, byl ke konstrukci intervalu spolehlivosti použit profesionální webový kalkulátor.⁸⁰

Tabulka 41: Ověření platnosti hypotéz týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti náplně činností odborné praxe studentů

	Předpoklad	Skutečnost Pozorované % (95% CI)	Platnost hypotézy
H1	95% mentorů zná výčet činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe.	98,6% (92,3%-99,9%)	Ano
H2	95% mentorů ví, že mezi těchto činností/výkonů patří cévkování ženy	100% (95,8%-100%)	Ne
H3	95% mentorů ví, že mezi těchto činností/výkonů patří aplikace intramuskulárních injekcí.	100% (95,8%-100%)	Ne
H4	95% mentorů ví, že mezi těchto činností/výkonů patří asistence u převazu.	100% (95,8%-100%)	Ne

95% CI ... 95%-ní interval spolehlivosti pro podíl respondentů

Závěr:

Hypotéza **H1 platí**, 98,6 % mentorů zná výčet činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe. 95%-ní interval spolehlivosti 92,3 % - 99,9 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotézu **H2 zamítáme**, procento mentorů, kteří ví, že mezi výčet činností/výkonů, které by si měli studenti osvojit v průběhu odborné praxe, patří cévkování ženy, je signifikantně více než hypotézou předpokládaných 95 %. 95%-ní interval spolehlivosti 95,8 % - 100 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotézu **H3 zamítáme**, procento mentorů ví, že mezi výčet činností/výkonů, které by si měli studenti osvojit v průběhu odborné praxe, patří aplikace intramuskulárních injekcí, je signifikantně více než hypotézou předpokládaných 95 %. 95%-ní interval spolehlivosti 95,8 % - 100 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotézu **H4 zamítáme**, procento mentorů, kteří ví, že mezi výčet činností/výkonů, které by si měli studenti osvojit v průběhu odborné praxe, patří asistence u převazu, je signifikantně více než hypotézou předpokládaných 95 %. 95%-ní interval spolehlivosti 95,8 % - 100 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Tabulka 42: Ověření platnosti hypotéz týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti právní problematiky

	Předpoklad	Skutečnost Pozorované % (95% CI)	Platnost hypotézy
H5	90% mentorů ví, že výčet činností/výkonů v otázkách č. 10 – 12 neprovádí student „pod odborným dohledem“ mentora.	30,0% (19,6%-42,1%)	Ne
H6	90% mentorů ví, že pokud se stane mimořádná událost, zodpovědnost za studenta má mentor.	81,4% (70,3%-89,7%)	Ne
H7	90% mentorů ví, že nemůže poslat studenta změřit puls, krevní tlak u pacienta, který podepsal nesouhlas s účastí studentů, přestože následně ústně souhlas vyslovil.	97,1% (90,1%-99,7%)	Ne

95% CI ... 95%-ní interval spolehlivosti pro podíl respondentů

⁸⁰ Vebový kalkulačtor, [online], <<http://www.measuringusability.com/wald.htm>>.

Závěr:

Hypotézu **H5 zamítáme**, procento mentorů, kteří ví, že výčet činností/výkonů v otázkách č. 10 – 12 neprovádí student „pod odborným dohledem“ mentora, je signifikantně méně než hypotézou předpokládaných 90 %. 95%-ní interval spolehlivosti 19,6 % - 42,1 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 90 %.

Hypotézu **H6 zamítáme**, procento mentorů, kteří ví, že pokud se stane mimořádná událost, zodpovědnost za studenta má mentor, je signifikantně méně než hypotézou předpokládaných 90 %. 95%-ní interval spolehlivosti 70,3 % - 89,7 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 90 %.

Hypotézu **H7 zamítáme**, procento mentorů, kteří ví, že nemůže poslat studenta změřit puls, krevní tlak u pacienta, který podepsal nesouhlas s účastí studentů během hospitalizace, přestože následně ústně souhlas vyslovil, je signifikantně více než hypotézou předpokládaných 90 %. 95%-ní interval spolehlivosti 90,1 % - 99,7 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 90 %.

Tabulka 43: Ověření platnosti hypotéz týkajících se znalostí mentorů v oblasti svých kompetencí

	Předpoklad	Skutečnost Pozorované % (95% CI)	Platnost hypotézy
H8	95% mentorů zná své kompetence	97,1% (90,1%-99,7%)	Ano
H9	95% mentorů ví, že mezi kompetence mentora patří kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta	98,6% (92,3%-99,9%)	Ano
H10	95% mentorů ví, že mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta v průběhu odborné praxe	100% (95,8%-100%)	Ne
H11	95% mentorů ví, že mezi kompetence mentora patří seznámit studenta s pracovníky oddělení a s pracovním harmonogramem.	100% (95,8%-100%)	Ne

95% CI ... 95%-ní interval spolehlivosti pro podíl respondentů

Závěr:

Hypotéza **H8 platí**, 97,1 % mentorů zná své kompetence. 95%-ní interval spolehlivosti 90,1 % - 99,7 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotéza **H9 platí**, 98,6 % mentorů ví, že mezi kompetence mentora patří kontrola

pracovního oděvu a úpravy studenta. 95%-ní interval spolehlivosti 92,3 % - 99,9 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotézu **H10 zamítáme**, procento mentorů, kteří ví, že mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta v průběhu odborné praxe, je signifikantně více než hypotézou předpokládaných 95 %. 95%-ní interval spolehlivosti 95,8 % - 100 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotézu **H11 zamítáme**, procento mentorů, kteří ví, že mezi kompetence mentora patří seznámit studenta s pracovníky oddělení a s pracovním harmonogramem, je signifikantně více než hypotézou předpokládaných 95 %. 95%-ní interval spolehlivosti 95,8 % - 100 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Tabulka 44: Ověření platnosti hypotéz týkajících se úrovně znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů

	Předpoklad	Skutečnost Pozorované % (95% CI)	Platnost hypotézy
H12	95% studentů zná výčet činností/výkonů, které by si měli jako studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe	92,0% (80,8%-97,8%)	Ano
H13	95% studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy	100% (94,2%-100%)	Ano
H14	95% studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří aplikace intramuskulárních injekcí	100% (94,2%-100%)	Ano
H15	95% studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří asistence u převazu	100% (94,2%-100%)	Ano

95% CI ... 95%-ní interval spolehlivosti pro podíl respondentů

Závěr:

Hypotéza **H12 platí**, 92,0 % studentů zná výčet činností/výkonů, které by si měli jako studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe. 95%-ní interval spolehlivosti 80,8 % - 97,8 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotéza **H13 platí**, 100 % studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy. 95%-ní interval spolehlivosti 94,2 % - 100 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotéza **H14 platí**, 100 % studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří

aplikace intramuskulárních injekcí. 95%-ní interval spolehlivosti 94,2 % - 100 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotéza **H15 platí**, 100 % studentů ví, že mezi výčet těchto činností/výkonů patří asistence u převazu. 95%-ní interval spolehlivosti 94,2 % - 100 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Tabulka 45: Ověření platnosti hypotéz týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti právní problematiky

	Předpoklad	Skutečnost Pozorované % (95% CI)	Platnost hypotézy
H16	70% studentů ví, že výčet činností/výkonů v otázkách č. 5 – 7 neprovádí student „pod odborným dohledem mentora“	4,0% (0,5%-13,7%)	Ne
H17	70% studentů ví, že pokud se stane mimořádná událost, zodpovědnost za studenta má mentor	82,0% (68,6%-91,4%)	Ano
H18	70% studentů ví, že nemůže jít změřit puls, krevní tlak u pacienta, který podepsal nesouhlas, přestože následně ústně souhlas vyslovil	58,0% (43,2%-71,8%)	Ano

95% CI ... 95%-ní interval spolehlivosti pro podíl respondentů

Závěr:

Hypotézu **H16 zamítáme**, procento studentů, kteří ví, že výčet činností/výkonů v otázkách č. 10 – 12 neprovádí student „pod odborným dohledem“ mentora, je signifikantně méně než hypotézou předpokládaných 70 %. 95% interval spolehlivosti 0,5 % - 13,7 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 70 %.

Hypotéza **H17 platí**, 82 % studentů ví, že pokud se stane mimořádná událost, zodpovědnost za studenta má mentor. 95%-ní interval spolehlivosti 68,6 % - 91,4 % pokrývá hypotézou předpokládaných 70 %.

Hypotéza **H18 platí**, 58,0 % studentů ví, že nemůže jít změřit puls, krevní tlak u pacienta, který podepsal nesouhlas, přestože následně ústně souhlas vyslovil. 95%-ní interval spolehlivosti 43,2 % - 71,8 % pokrývá hypotézou předpokládaných 70 %.

Tabulka 46: Ověření platnosti hypotéz týkajících se úrovně znalostí studentů v oblasti kompetencí mentorů

	Předpoklad	Skutečnost Pozorované % (95% CI)	Platnost hypotézy
H19	95% studentů zná kompetence mentora	48,0% (33,7%-62,6%)	Ne
H20	95% studentů ví, že mezi kompetence mentora patří kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta	100% (94,2%-100%)	Ano
H21	95% studentů ví, že mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta na praxi	100% (94,2%-100%)	Ano
H22	95% studentů ví, že mezi kompetence mentora patří seznámit studenta s pracovníky oddělení a s pracovním harmonogramem	100% (94,2%-100%)	Ano

Závěr:

Hypotézu **H19 zamítáme**, procento studentů, kteří znají kompetence mentora, je signifikantně nižší než hypotézou předpokládaných 95 %. 95%-ní interval spolehlivosti 33,7 % - 62,6 % nepokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotéza **H20 platí**, 100 % studentů ví, že mezi kompetence mentora patří kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta. 95%-ní interval spolehlivosti 94,2 % - 100 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotéza **H21 platí**, 100 % studentů ví, že mezi kompetence mentora patří hodnocení studenta v průběhu odborné praxe. 95%-ní interval spolehlivosti 94,2 % - 100 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotéza **H22 platí**, 100 % studentů ví, že mezi kompetence mentora patří seznámit studenta s pracovníky oddělení a s pracovním harmonogramem. 95%-ní interval spolehlivosti 94,2 % - 100 % pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %.

Hypotézy týkající se vzájemného porovnání znalostí mezi studenty a mentory

K ověření platnosti hypotézy byl použit Fisherův přesný test na kontingenční tabulce. Test byl dělán na hladině signifikance 0,05.

H₀23: Znalosti v oblasti činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe, jsou shodné u mentorů i studentů.

H₁23: Znalosti v oblasti činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe, nejsou shodné u mentorů i studentů.

O znalostech mentorů a studentů v oblasti činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe, vypovídají odpovědi na otázky č. 10 - 12 v dotazníku pro mentory a otázky č. 5 - 7 v dotazníku pro studenty.

Závěr:

Hypotéza **H₀23 platí**, znalosti jsou shodné u mentorů i studentů. Všichni mentoři (100 %) a všichni studenti (100 %) odpověděli správně na otázky z oblasti činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe.

Tabulka 47: Počet a procento správných odpovědí na otázky týkající se znalosti činností/výkonů

	Mentorky	Studenti	Signifikance p
Cévkování ženy	70 (100%)	50 (100%)	NS
Aplikace intramuskulárních injekcí	70 (100%)	50 (100%)	NS
Asistence u převazu	70 (100%)	50 (100%)	NS

NS ... nesignifikantní rozdíl

H₀24: Znalosti kompetencí mentorů klinické praxe jsou shodné u mentorů i studentů.

H₁24: Znalosti kompetencí mentorů klinické praxe nejsou shodné u mentorů i studentů.

O znalostech mentorů a studentů v oblasti kompetencí mentorů klinické praxe, vypovídají odpovědi na otázky č. 17 - 19 v dotazníku pro mentory a otázky č. 12 - 14 v dotazníku pro studenty.

Závěr:

Hypotéza **H₀24 platí**, znalosti kompetencí mentorů klinické praxe jsou shodné u mentorů i studentů.

Tabulka 48: Počet a procento správných odpovědí na otázky týkající se znalosti kompetence mentora

	Mentorky	Studenti	Signifikance p
Kontrola pracovního oděvu a úpravy studenta	69 (98,6%)	50 (100%)	1,000
Hodnocení studenta na praxi	70 (100%)	50 (100%)	NS
Seznámení s pracovníky oddělení a pracovním harmonogramem	70 (100%)	50 (100%)	NS

NS ... nesignifikantní rozdíl

H₀25: Znalost právní problematiky v otázce výčtu činností/výkonů, které provádí student „pod odborným dohledem mentora“ je stejná u mentorů i studentů.

H₁25: Znalost právní problematiky v otázce výčtu činností/výkonů, které provádí student „pod odborným dohledem mentora“ je vyšší u mentorů než studentů.

Znalost právní problematiky v otázce výčtu činností/výkonů, které provádí student „pod odborným dohledem mentora“ byla posuzována pomocí odpovědi na otázku č. 13 v odpovědi na otázku č. 8 v dotazníku pro studenty.

K ověření platnosti hypotézy byl použit Fisherův přesný test na kontingenční tabulce. Test byl dělán na hladině signifikance 0,05.

Závěr:

Hypotézu **H₀25 zamítáme**, Fisherův přesný test prokázal signifikantně vyšší znalost právní problematiky v otázce výčtu činností/výkonů, které provádí student „pod odborným dohledem mentora“ u mentorů. Procento správných odpovědí u studentů bylo 4,0 %, u mentorů to bylo 30,0 %, rozdíl je statisticky významný, přesně vypočítaná jednostranná hladina signifikance testu byla $p = 0,0001 (< 0,05)$.

Tabulka 49: Výsledek Fisherova přesného testu H₀25

Kontingenční tabulka

			Výše jmenované činnosti/výkony provádí student v průběhu odborné praxe „pod odborným dohledem“ mentora?		Celkem
			ano	ne	
dotazník	mentorky	Četnost	49	21	70
		%	70,0%	30,0%	100,0%
	studenti	Četnost	48	2	50
		%	96,0%	4,0%	100,0%
Celkem		Četnost	97	23	120
		%	80,8%	19,2%	100,0%

Fisherův přesný test

	Hodnota	Jednostranná exaktní signifikance
Fisherův přesný test		,0001
Počet platných případů	120	

H₀26: Znalost právní problematiky v otázce zodpovědnosti za studenta, v případě, že se stane mimořádná událost, je stejná u mentorů než u studentů.

H₁26: Znalost právní problematiky v otázce zodpovědnosti za studenta, v případě, že se stane mimořádná událost, je vyšší u mentorů než u studentů.

Znalost právní problematiky v otázce zodpovědnosti za studenta, v případě, že se stane mimořádná událost, byla posuzována pomocí odpovědi na otázku č. 14 v dotazníku pro mentory a odpovědi na otázku č. 9 v dotazníku pro studenty. K ověření platnosti hypotézy byl použit Fisherův přesný test na kontingenční tabulce. Test byl dělán na hladině signifikance 0,05.

Závěr:

Hypotéza **H₀26 platí**, Fisherův přesný test neprokázal signifikantní rozdíl mezi mentory a studenty ve znalosti právní problematiky v otázce zodpovědnosti za studenta, v případě, že se stane mimořádná událost. Přesně vypočítaná jednostranná hladina signifikance testu byla $p = 0,365 (> 0,05)$.

Tabulka 50: Výsledek Fisherova přesného testu H₀26

Kontingenční tabulka

			Pokud se stane mimořádná událost (např. lék, který má být aplikován intramuskulárně student aplikuje intravenózně)?			Celkem
			zodpovídá za studenta mentor	student zodpovídá sám za sebe	za studenta zodpovídá škola	
dotazník	mentorky	Četnost	57	8	5	70
		%	81,4%	11,4%	7,1%	100,0%
	studenti	Četnost	41	4	5	50
		%	82,0%	8,0%	10,0%	100,0%
Celkem		Četnost	98	12	10	120
		%	81,7%	10,0%	8,3%	100,0%

Fisherův přesný test

	Hodnota	Jednostranná exaktní signifikance
Fisherův přesný test	,673	,365
Počet platných případů	120	

H₀27: Znalost právní problematiky v otázce podpisu písemného informovaného

souhlasu, je stejná u mentorů a studentů.

H₁27: Znalost právní problematiky v otázce podpisu písemného informovaného souhlasu, je vyšší u mentorů než u studentů.

Znalost právní problematiky v otázce podpisu písemného informovaného souhlasu byla posuzována pomocí odpovědi na otázku č. 15 v dotazníku pro mentory a odpovědi na otázku č. 10 v dotazníku pro studenty.

Závěr:

Hypotézu **H₀27 zamítáme**, Fisherův přesný test prokázal u mentorů signifikantně vyšší znalost právní problematiky v otázce podpisu písemného informovaného souhlasu. Procento správných odpovědí u mentorů bylo 97,1 % u studentů 58,0 %. Rozdíl je statisticky významný, přesně vypočítaná jednostranná hladina signifikance testu byla $p < 0,0001$ ($< 0,05$).

Tabulka 51: Výsledek Fisherova přesného testu H₀27

Kontingenční tabulka

			Pacient podepíše nesouhlas s účastí studentů během hospitalizace, pak ale ústně vyjádří souhlas s jeho účastí během hospitalizace. Na základě tohoto ústního vyjádření, poslal(a) byste studenta změnit puls, krevní tlak takovému pacientovi?		Celkem
			ano	ne	
dotazník	mentorky	Četnost	2	68	70
		%	2,9%	97,1%	100,0%
	studenti	Četnost	21	29	50
		%	42,0%	58,0%	100,0%
Celkem		Četnost	23	97	120
		%	19,2%	80,8%	100,0%

Fisherův přesný test

	Hodnota	Jednostranná exaktní signifikance
Fisherův přesný test		< 0,0001
Počet platných případů	120	

2.4 Diskuse

V této podkapitole jsou shrnuty výsledky výzkumného šetření podle stanovených cílů a podle stanovených výzkumných otázek. Celkem bylo stanoveno 7 cílů (viz podkapitola 2.1). Podkapitola nejprve shrnuje sociodemografické znaky respondentů zkoumaného souboru, následně porovnává odpovědi na výzkumné otázky a ověřuje platnost hypotéz.

Dotazníkového šetření u mentorů ve FNO se zúčastnilo celkem 70 respondentů (100 %), jejichž průměrný věk činil 39 let. 34 respondentů (48,6 %) uvedlo jako nejvyšší dosažené vzdělání PSS nebo vyšší odborné vzdělání, 10 dotazovaných mělo ukončeno středoškolské vzdělání. Vysokoškolské vzdělání uvedlo celkem 26 dotazovaných (37,2 %), z toho 16 mělo ukončeno bakalářské studium a 10 mělo ukončeno magisterské studium. Mokrejšová ve svém šetření uvádí vysokou úroveň dosaženého vzdělání, v 80 % se jednalo o vysokoškolské vzdělání. Výsledky Mokrejšové však v porovnání s výsledky našeho šetření nemůžeme považovat za relevantní, jelikož bylo provedeno na malém výzkumném vzorku (8 respondentů).⁸¹ Navíc „kvalita vyučujících, potažmo jim svěřených budoucích absolventů se neodvíjí pouze od množství vlastněných titulů a publikací, které jsou v současnosti až nekriticky zdůrazňovány, ale zejména od použitelné znalostní výbavy, bezvadně osvojených praktických dovedností a zručností, pracovní zkušenosti, osobních kvalit, angažovanosti, odpovědnosti a náklonnosti k lidem i k vlastní práci,“⁸² jak zdůrazňuje Adymczyk ve svém tvrzení. Průměrná délka praxe byla 19,1 let. Mokrejšová považuje za zkušené mentory, ty s průměrnou délkou praxe 26,9 let.⁸³ Podle Altmanové signalizuje dobrou odbornost délka praxe mezi 25 – 30 lety,⁸⁴ což zcela nekoreluje s výsledky našeho šetření, přesto můžeme považovat mentory s průměrnou délkou praxe 19,1 let za dostatečně zkušené. Certifikovaný kurz „Mentor klinické praxe

---

⁸¹ Srov. MOKREJŠOVÁ, P., *Mentor v ošetrovatelství – vyhodnocení a inovace kurzu*, [online], <<http://theses.cz/id/1wck48/>>. s. 75

⁸² ADAMCZYK, R., *Vzdělávání sester v 21. století*, *Sestra*, s. 16

⁸³ Srov. MOKREJŠOVÁ, P., *Mentor v ošetrovatelství – vyhodnocení a inovace kurzu*, [online], <<http://theses.cz/id/1wck48/>>. s. 74

⁸⁴ Srov. ALTMANOVÁ, M., *Rozdíl ve vztahu mentora v ošetrovatelství ke studentům bakalářského a magisterského studijního programu*, [online], <http://theses.cz/id/yqdt7c/diplomova_prace_finalni.pdf>. s. 124

ošetřovatelství a porodní asistence“ absolvovalo 67 dotazových (95,3 %), 3 dotazovaní kurz neabsolvovali, přesto pracují jako mentoři. Neabsolvováním kurzu nesplňují podmínku kvalifikace, dané strategickými dokumenty MZČR, kterou musí mentor mít.⁸⁵

Výzkumná otázka č. 1: Jaká je úroveň znalostí mentorů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů?

Z výsledků šetření vyplývá, že 69 dotazovaných (98,6 %) z celkového počtu 70 uvedlo, že zná náplň činnosti odborné praxe. 1 respondent nevěděl jaká je náplň činnosti odborné praxe. Na základě získaných dat byla ověřena hypotéza **H1, která platí**. Znalost mentorů v oblasti náplně činností studentů byla ověřována otázkami č. 10 – 12 v dotazníku pro mentory. Všechny tři ověřovací otázky vykazaly 100 % správnou odpověď, lze se tedy domnívat, že mentoři znají náplň činnosti odborné praxe. Získaná data byla ověřena hypotézami **H2 – H4, které musely být zamítnuty**, jelikož mentoři vykazaly vyšší znalost než hypotézou předpokládaných 95 %. Můžeme se domnívat, že na tak vysokém výsledku správných odpovědí má jistý podíl „Průvodce pro mentora klinické praxe“, který vypracovala Ostravská univerzita pro přehlednost ve vedení praktické výuky, jehož obsahem je mimo jiné i náplň činnosti odborné praxe studentů.⁸⁶

Výzkumná otázka č. 2: Jaká je úroveň znalostí mentorů v oblasti právní problematiky?

Znalost právní problematiky byla zjišťována prostřednictvím třech otázek. Na otázku, zda pracuje student „pod odborným dohledem“ odpovědělo správně 21 dotazovaných (30 %), zbylých 49 dotazovaných odpovědělo, že student „pod odborným dohledem“ pracuje. Získaná data byla ověřena hypotézou **H5, která byla zamítnuta**, procento správných odpovědí u mentorů bylo pouhých 30 %, než předpokládaných 90 %. Domníváme se, že někteří z dotazovaných sami pociťují mezery v právní problematice, protože byl zjišťován zájem o prohloubení znalostí (otázka č. 6 dotazník pro mentory) a právě v právní problematice uvedla téměř polovina (47,1 %) dotazovaných zájem o prohloubení znalostí. Student pracuje „pod přímým vedením“ mentora, jak vysvětluje nový zákon č. 372/2011 Sb. o zdravotních službách a

---

⁸⁵ Srov. MZČR, Strategické dokumenty pro všeobecné sestry a porodní asistentky (2), s. 155.

⁸⁶ viz OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Průvodce pro mentora klinické praxe*, [online], <http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/praxe-pruvodce_mentora-vs.pdf>.

podmínkách jejich poskytování, § 46, odst. 2, který je v platnosti teprve od 1.4.1012 a který je blíže specifikován v pododdíle 1.2.5.⁸⁷ Další otázkou byla zjišťována odpovědnost za studenta v případě, že se stane mimořádná událost. 57 dotazovaných (81,4 %) uvedlo, že za studenta odpovídá mentor, 8 (11,4 %) dotazovaných bylo názoru, že student odpovídá sám za sebe a 5 (7,1 %) dotazovaných uvedlo, že za studenta odpovídá škola. Na základě získaných dat byla ověřena hypotéza **H6, která musela být zamítnuta**, protože 81,4 % správných odpovědí mentorů nepokrylo hypotézou předpokládaných 90 %. Mentor „má určitý dohled a odpovědnost za studenty,“⁸⁸ toto tvrzení Vránové koreluje s údaji v příloze č. 3 Metodického pokynu, ze které vyplývá: **vymezení odpovědnosti mentora**, mentor odpovídá za vedení výuky v souladu se studijním plánem, přiděluje studentům pacienty v souladu s jejich vědomostmi, aby nedošlo k ohrožení zdravotního stavu pacienta.⁸⁹ Lze se tedy domnívat, že má mentor „zodpovědnost za klinický dohled nad studenty,“ jak je uvedeno ve strategických dokumentech MZČR.⁹⁰ Navíc pokud bude student pracovat pod přímým vedením mentora, budou dodržovány právní normy, nemělo by vůbec k mimořádné situaci dojít, doufejme, že přístup typu jak uvádí Babická, je již dávnou minulostí: „Tady nařeď infuzi a jdi ji dát vykapat Novákovi ze čtyřky nebo toto si natáhni a jdi to píchnout Růžičkové ze dvanáctky do zadku.“⁹¹ Třetí otázka zněla takto: Pacient podepíše, že nesouhlasí s účastí studentů během hospitalizace, následně ústně vysloví souhlas, poslal(a) byste na základě tohoto ústního vyjádření studenta změřit puls, krevní tlak takovému pacientovi? 68 respondentů (97,1 %) označilo zápornou odpověď, zbývajících 2 respondenti (2,9 %) se vyjádřili kladně. Podle zákona č. 372/2011, o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), lze zdravotní služby poskytnout pacientovi jen s jeho **svobodným informovaným**

---

⁸⁷ Zákon č. 372/2011, o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), s. 4758.

⁸⁸ VRÁNOVÁ, V., Mentor klinické praxe, *Diagnóza v ošetrovatelství*, s. 6.

⁸⁹ Srov. MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR 2008*, s. 31.

⁹⁰ MZČR, Strategické dokumenty pro všeobecné sestry a porodní asistentky (2), s. 155.

⁹¹ BABICKÁ, R., Mentorství jako obohacení sesterské práce, *Diagnóza v ošetrovatelství*, s. .

soulasem, ten může být písemný ale i ústní.⁹² Při přijetí pacienta k hospitalizaci ve FNO je sepisován dokument „**Prohlášení pacienta/ zákonného zástupce**“, jehož součástí je souhlas s přítomností a účastí studentů, kteří se připravují k výkonu povolání, tento dokument je písemný a je součástí dokumentace pacienta (viz příloha 6, bod 2). Na základě tohoto písemného vyjádření pacienta se můžeme domnívat, že je tak vysoký podíl záporných odpovědí. Získaná data byla ověřena hypotézou **H7, kterou jsme museli zamítnout**, protože 97,1% správných odpovědí je signifikantně více než hypotézou předpokládaných 90 %. Je nutné dodat, že problematiku informovaného souhlasu pacienta nelze porovnat s jinými pracemi na toto téma, neboť všechny práce citují již neplatný zákon č. 20/1966 Sb. o péči o zdraví lidu.⁹³

Výzkumná otázka č. 3: Jaká je úroveň znalostí mentorů v oblasti kompetencí mentora?

Z celkového počtu dotazovaných 70 (100 %) jich 68 (97,1 %) uvedlo, že znají kompetence mentora, 2 (2,9 %) uvedli, že kompetence mentora neznají. Na základě získaných dat byla ověřena hypotéza **H8, která platí**, protože procento kladných odpovědí pokrývá interval spolehlivosti hypotézou předpokládaných 95 %. V dotazníkovém šetření byla znalost kompetencí mentora ověřována otázkami č. 17 – 19. V otázce č. 17 pouze 1 respondent (1,4 %) odpovídal nesprávně, zbývajících 69 respondentů (98,6 %) odpovědělo správně. Hypotéza **H9 platí**, procento správných odpovědí pokrývá hypotézou předpokládaných 95 %. Otázky č. 18 a 19 prokázaly 100 % znalost kompetencí mentora, lze se tedy domnívat, že mentoři své kompetence znají. Hypotézy **H10 a H11 jsme museli zamítnout**, jelikož procento správných odpovědí bylo vyšší než hypotézou předpokládaných 95 %. V roce 2009, v rámci šetření provedla Vrublová edukaci u 30 mentorů, kteří byli poučeni o svých kompetencích,⁹⁴ na základě výsledků našeho šetření se můžeme domnívat, že její edukace byla úspěšná. Dále se můžeme domnívat, že má určitý podíl na tak vysokém počtu správných odpovědí „průvodce pro mentora klinické praxe“, který pro přehlednost vypracovala Ostravská

⁹² Srov. Zákon č. 372/2011, o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách), s. 4747.

⁹³ viz Diplomové práce na téma informovaného souhlasu pacienta, [online], <<http://www.theses.cz/vyhledavani/?search=informovan%C3%BD+souhlas>>.

⁹⁴ Srov. VRUBLOVÁ, Y., Analýza získaných podnětů v mentorství klinické praxe studentů ošetrovatelství, *Nové trendy v ošetrovatelské péči.*, s. 87.

univerzita a jehož součástí jsou také kompetence mentora.⁹⁵ Z výzkumu Vrublové vyplývá, že je tento způsob výuky stále v ranném stádiu a stále dochází k upřesňování a k analýze jednotlivých kompetencí v konkrétních případech.⁹⁶ Vyhovujícím řešením by bylo jasně definovat jednotlivé kompetence mentorů, v rámci celonárodního rozsahu. Podobné řešení, ale v rámci univerzity předložily kolegyně ze Slovenska, které sestavily návrh jednotlivých kompetencí jako součást interní směrnice pro Fakultu zdravotnictví na Katolické Univerzitě v Ružomberku.⁹⁷

Dotazníkového šetření u studentů oboru Všeobecná sestra LF OU se zúčastnilo celkem 50 respondentů (100 %), z tohoto počtu bylo 27 respondentů (54 %) studenty 2. ročníku, zbývajících 23 respondentů (46 %) bylo studenty 3. ročníku.

Výzkumná otázka č. 4: Jaká je úroveň znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů?

46 dotazovaných (92 %) z celkového počtu 50 uvedlo, že zná náplň činnosti odborné praxe. 4 respondenti (8 %) nevěděli jaká je náplň činnosti odborné praxe. Získaná data byla ověřena hypotézou **H12, která platí**, protože interval spolehlivosti překrýval hypotézou předpokládaných 95 %. Znalost problematiky byla ověřována otázkami č. 5 – 7 v dotazníku pro studenty. Všechny tři ověřovací otázky vykazaly 100 % správnou odpověď. Získaná data byla ověřena hypotézami **H13 – H15, které platí**, jelikož interval spolehlivosti překrýval hypotézou předpokládaných 95 %. Z výsledků šetření vyplývá, že studenti mají znalosti v oblasti náplně odborné praxe, významnou úlohu jistě sehrává propracovaná dokumentace „Náplň a činnosti odborné praxe“, jehož obsahem je seznam výkonů odborné praxe, a která je součástí studentovy dokumentace.⁹⁸

Výzkumná otázka č. 5: Jaká je úroveň znalostí studentů v oblasti právní problematiky?

---

⁹⁵ OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Průvodce pro mentora klinické praxe*, [online],

<http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/praxe-pruvodce_mentora-vs.pdf>.

⁹⁶ Srov. VRUBLOVÁ, Y., Analýza získaných podnětů v mentorství klinické praxe studentů ošetrovatelství, *Nové trendy v ošetrovatelské péči*, s. 87.

⁹⁷ Srov. LENGYELOVÁ, A., SOVOVÁ, K., HORANSKÁ, V., Interakcia mentor – študent, *Trendy v ošetrovatelství IV.*, s.132.

⁹⁸ OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Náplň a činnosti odborné praxe*, [online],

<http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/dokumentace/vs/vs-naplň_cinnosti_praxe.doc>.

Znalost právní problematiky byla zjišťována prostřednictvím třech otázek. Na otázku, zda pracuje student „pod odborným dohledem“ odpověděli správně 2 respondenti (4 %), zbývajících 48 respondentů (96 %) odpovědělo, že student „pod odborným dohledem“ pracuje. Získaná data byla ověřena hypotézou **H16, která byla zamítnuta**, procento správných odpovědí u studentů byla pouhé 4 %, než hypotézou předpokládaných 70 %. Další otázkou byla zjišťována odpovědnost za studenta v případě, že se stane mimořádná událost. 41 dotazovaných (82 %) uvedlo, že za studenta odpovídá mentor, 4 dotazovaní (8 %) byli názoru, že student odpovídá sám za sebe a 5 (10 %) dotazovaných uvedlo, že za studenta odpovídá škola. Získaná data byla ověřena hypotézou **H17, která platí**, protože 82 % správných odpovědí u studentů pokrývá interval spolehlivosti hypotézou předpokládaných 70 %. Třetí otázka zněla takto: Pacient podepíše, že nesouhlasí s účastí studentů během hospitalizace, následně ústně vysloví souhlas, na základě tohoto ústního vás mentor pošle změřit puls, krevní tlak. Půjdete výkon provést? 29 respondentů (58 %) označilo zápornou odpověď, zbývajících 21 respondentů (42 %) se vyjádřili kladně. Na základě zjištěných dat byla ověřena platnost hypotézy **H18, která platí**, jelikož 58 % kladných odpovědí pokrývá interval spolehlivosti 43,2 % - 71,8 %, hypotézou předpokládaných 70 %. Podle metodického pokynu k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra je při vedení praxe mentor nadřazen přiděleným studentům.⁹⁹ Pokud tedy mentor pošle studenta výkon provést, student by měl věřit, že se mentor rozhodl správně a měl by jít vykonat přidělený úkon. Na druhou stranu řešíme problém informovaného souhlasu, který může být jak písemný, tak ústní (viz výše výzkumná otázka č. 2). Na základě získaných výsledků u mentorů, kteří v 97,1 % uvedli, že by studenta neposlali výkon provést, můžeme konstatovat, že by tak neučinili.

Výzkumná otázka č.6: Jaká je úroveň znalostí studentů v oblasti kompetencí mentora?

Z celkového počtu dotazovaných 50 (100 %) jich 24 (48 %) uvedlo, že znají kompetence mentora, 26 (52 %) uvedli, že kompetence mentora neznají. Získaná data byla ověřena hypotézou **H19, kterou jsme museli zamítnout**, neboť procento kladných odpovědí je signifikantně nižší než hypotézou předpokládaných 95 % a nepokrývá 95%-

---

⁹⁹ Srov. MZČR, Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR* 2008, s. 31.

ní interval spolehlivosti V dotazníkovém šetření byla znalost kompetencí mentora ověřována otázkami č. 12 – 14. Ve všech otázkách vykázalo všech 50 dotazovaných 100 % správných odpovědí. Můžeme tedy konstatovat, že studenti ví, jaké mají mentoři kompetence a co je náplní jejich práce, i přestože původně označila nadpoloviční většina studentů neznalost kompetencí mentora. Hypotézy **H20 – H22 platí**, protože procento správných odpovědí pokrývá 95%-ní interval spolehlivosti hypotézou předpokládaných 95 %.

Výzkumná otázka č. 7: Jaké jsou rozdíly mezi úrovní znalostí mentorů a studentů?

Vzájemné rozdíly mezi úrovní znalostí mentorů a studentů byly porovnávány ve třech oblastech, a to v oblasti znalostí náplně činnosti odborné praxe, v oblasti kompetencí mentora a v oblasti právní problematiky. Získaná data z oblasti náplně činnosti odborné praxe byla ověřována hypotézou **H₀23: Znalosti v oblasti činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu praxe, jsou shodné u mentorů i studentů**, pomocí Fischerova přesného testu. **H₀23 platí**, znalosti jsou shodné u mentorů i studentů. Porovnáním odpovědí na otázky č. 10 - 12 v dotazníku pro mentory a otázky č. 5 - 7 v dotazníku pro studenty, nebyl zaznamenán signifikantní rozdíl, všichni mentoři a rovněž všichni studenti vykázaly 100 %-ní správnou odpověď. V oblasti znalostí kompetencí mentora byl výsledek podobný, porovnáním odpovědí na otázky č. 17 - 19 v dotazníku pro mentory a otázky č. 12 - 14 v dotazníku pro studenty pomocí Fischerova přesného testu nebyl zaznamenán signifikantní rozdíl, hypotéza **H₀24 platí, znalosti jsou shodné u mentorů i studentů**. Znalost v oblasti právní problematiky byla porovnávána prostřednictvím třech otázek. Na základě získaných dat byla sestavena hypotéza **H₀25: Znalost právní problematiky v otázce výčtu činností/výkonů, které provádí student „pod odborným dohledem mentora“ je stejná u mentorů i studentů**. Tuto hypotézu jsme museli **zamítnout**, Fisherův přesný test prokázal signifikantně vyšší znalost u mentorů než u studentů. Další hypotéza porovnávala znalosti mentorů a studentů v otázce odpovědnosti za studenta v průběhu praxe, v případě, že se stane mimořádná událost. Sestavená hypotéza zněla takto: **H₀26: Znalost právní problematiky v otázce zodpovědnosti za studenta, v případě, že se stane mimořádná událost, je stejná u mentorů než u studentů**. Tato hypotéza **H₀26 platí**, Fisherův přesný test neprokázal signifikantní rozdíl mezi mentory a studenty. Pro porovnání poslední otázky z oblasti

právní problematiky byla sestavena následující hypotéza: **H₀27: Znalost právní problematiky v otázce podpisu písemného informovaného souhlasu, je stejná u mentorů a studentů**, kterou jsme museli **zamítnout**, protože Fischerův přesný test prokázal signifikantně vyšší znalost právní problematiky u mentorů než u studentů. Výsledky znalostí z oblasti právní problematiky potvrdil naše očekávání, že vyšší znalost budou mít mentoři než studenti. Student tyto informace během studia teprve získává na rozdíl od mentorů, který by je již měl mít. Otázkou č. 6 pro mentora byl zjišťován zájem o prohloubení znalostí a právě v oblasti právní problematiky uvedla téměř polovina (47,1 %) dotazovaných zájem o prohloubení znalostí. Lisická, která hodnotila přínos kurzu pro mentory dodává „celkově nás zaujalo právo a legislativa, kterému bylo bohužel věnováno málo času“. Na druhém místě byl největší zájem o prohloubení znalostí v oblasti pedagogiky a didaktiky (12,9 %). Rovněž Altmanová považuje za důležité další vzdělávání mentorů, které by bylo zaměřeno na získávání kompetencí z oblasti psychologie, pedagogiky, didaktiky a vedení lidí.¹⁰⁰ Dále byl v dotazníkovém šetření zjišťován zájem o četnost pracovních porad (otázka č. 8 v dotazníku pro mentory a otázka č. 3 v dotazníku pro studenty). Z šetření vyplynulo, že více než polovina dotazovaných (58,6 %) projevila zájem o konání pracovních porad 2x ročně, zatímco zájem o konání pracovních porad 1x ročně projevila téměř třetina (32,9 %). U studentů byl výsledek šetření obdobný, více než polovina (58 %) studentů projevila zájem o konání pracovních porad 2x ročně a 11 studentů (22 %) projevilo zájem o pracovní porady 1x ročně. Doposud probíhají pracovní porady ve FNO 1x ročně, proto byl výsledek tohoto šetření pro nás velice překvapivý, jak u mentorů, tak u studentů. Otázkou č. 20 v dotazníku pro mentory byly zjišťovány postřehy a nápady k dané problematice. V dotaznicích s pořadovými čísly 21, 36 a 54, mentoři apelovali na čtenější konání pracovních schůzek. V dalším dotazníku s pořadovým číslem 6, tazatel uvedl, že je nutná obnova znalostí a kontrola správnosti mentorování. Řešením by mohlo být zavedením funkce tutora, osoby, která by se kontrolní činností zabývala, a která by řešila aktuální problémy ihned a přímo na daném pracovišti, vzorem by mohla být Fakultní nemocnice Olomouc, kde tato funkce tutora již funguje.

---

¹⁰⁰ Srov. ALTMANOVÁ, M., *Rozdíl ve vztahu mentora v ošetrovatelství ke studentům bakalářského a magisterského studijního programu*, [online], <http://theses.cz/id/yqdt7c/diplomova_prace_finalni.pdf>. s. 133.

ZÁVĚR

Teoretická část práce popisuje v jedné kapitole vzdělávání všeobecných sester, vzdělávání mentorů, mentoring a organizaci klinických praxí. Analýza výsledků kvantitativního šetření byla provedena ve druhé kapitole. Hlavním cílem diplomové práce bylo identifikovat oblast pro potřeby dalšího vzdělávání a rozvoje zaměstnanců FNO, za tímto účelem byla u mentorů zjišťována úroveň znalostí ve třech oblastech, a to v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů, v oblasti právní problematiky a v oblasti kompetencí mentora (cíl č. 1 – 3). Výsledky šetření u mentorů prokázaly vysokou úroveň znalostí (100 %), jednak v oblasti znalostí náplně činnosti odborné praxe studentů, ale i v oblasti znalosti svých kompetencí. Nejnižší úroveň znalostí ze všech tří hodnocených oblastí byla zjištěna v oblasti právní problematiky. Záměr práce byl splněn, pro potřeby dalšího vzdělávání mentorů byla identifikována oblast právní problematiky.

Pro porovnání výsledků mezi mentory a studenty (cíl č. 7) bylo potřeba zjistit úroveň znalostí v jednotlivých oblastech i u studentů, a to rovněž v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů, v oblasti právní problematiky a v oblasti kompetencí mentora (cíl č. 4 – 6). Výsledky šetření u studentů prokázaly také vysokou úroveň znalostí (100 %), v oblasti znalostí náplně činnosti odborné praxe studentů, ale i v oblasti znalostí kompetencí mentorů. Výsledky šetření u studentů prokázalo nejnižší úroveň znalostí v oblasti právní problematiky.

Provnáním úrovně znalostí mezi studenty a mentory v oblasti znalostí náplně činnosti odborné praxe a v oblasti znalostí kompetencí mentorů nebyl zaznamenán signifikantní rozdíl, všichni dotazovaní prokázaly stejně vysokou úroveň znalostí. Porovnáním úrovně znalostí v oblasti právní problematiky prokázaly výsledky výzkumného šetření signifikantně vyšší znalost právní problematiky u mentorů než u studentů. Výzkumné otázky byly zodpovězeny a všech sedm cílů bylo splněno.

O častější konání pravidelných pracovních schůzek 2x ročně projevila zájem téměř polovina mentorů a více než polovina studentů. Zájem o prohloubení znalostí v oblasti právní problematiky projevila téměř polovina mentorů. Vzhledem k tomu, že je cílem mentorské činnosti víceúrovňové vedení svých svěřenců ve vzájemných mezilidských vztazích, za použití odpovídajících znalostí a dovedností a vzhledem

k tomu, že se stále častěji objevují nové poznatky a znalosti a dovednosti lidí stále rychleji zastarávají, proto člověk musí své znalosti a dovednosti neustále prohlubovat.¹⁰¹

V rámci celoživotního vzdělávání by mělo být zahrnuto i další nástavbové vzdělávání, eventuelně aktualizující kurzy oživující získané znalosti.¹⁰²

Doporučení pro praxi

1. Zvýšit četnost konání pracovních porad studentů a mentorů minimálně 2x ročně.
2. Zaměstnavatel by měl v rámci podzimní porady připravit pro mentory, ale i studenty nástavbové školení odborníkem, kde bude řešena právní problematika mentorské činnosti.
3. Formou dotazníkových šetření zjistit úroveň znalostí v dalších oblastech, jako jsou například pedagogika, didaktika nebo psychologie, následně pak, podle výsledků šetření zajistit další nástavbové vzdělávání svých zaměstnanců.
4. Navázat na problematiku mentorské činnosti dalším šetřením, kde bude zjišťováno využití a aplikace znalostí v praxi.
5. Konkrétně definovat jednotlivé kompetence mentorů v interní směrnici LF OU, případně jednotlivé kompetence zakotvit do pracovní náplně zaměstnance FNO. Rovněž by bylo možné jednotlivé kompetence mentorů sjednotit a upravit právní normou v rámci celonárodního rozsahu, například úpravou či dodatkem zákona č. 96/2004 Sb. o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče.
6. Zavést funkci tutora pro kvalitnější spolupráci a zpětnou vazbu během praktické výuky studentů na daných pracovištích FNO.

---

¹⁰¹ Srov. ANASTASSIADOU, H., Mentorská činnost v klinické praxi, *Cesta k profesionálnímu ošetřovatelství*, s. 10 a srov. KOUBEK, J., *Řízení lidských zdrojů*, s. 252.

¹⁰² Srov. ANASTASSIADOU, H., Mentorská činnost v klinické praxi, *Cesta k profesionálnímu ošetřovatelství*, s. 10.

LITERATURA A PRAMENY

- ADAMCZYK, Roman. Vzdělávání sester v 21. století, *Sestra*, Praha: Mladá fronta, a.s. ISSN 1210-0404, 2010, roč. 20, č.6, s. 16.
- ALTMANOVÁ, Marie. *Rozdíl ve vztahu mentora v ošetrovatelství ke studentům bakalářského a magisterského studijního programu*, [online], 2010 [cit. 2012-04-14]. Dostupné na WWW: <http://theses.cz/id/yqdt7c/diplomova_prace_finalni.pdf>.
- ANASTASSIADOU, Hana. Mentorská činnost v klinické praxi. In kolektiv autorů (ed.). *Cesta k profesionálnímu ošetrovatelství: Sborník příspěvků I. Slezské konference ošetrovatelství s mezinárodní účastí*. 1. vyd. Opava: Slezská univerzita v Opavě, 2006. 131 s. ISBN 80-7248-388-9. S. 6-11.
- ARMSTRONG, Michael. *Řízení lidských zdrojů. Nejnovější trendy a postupy*. 10. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 800 s. ISBN 978-80-247-1470-3.
- AUGUR CONSULTING s.r.o., *Kvantitativní výzkum*, [online], 2012 [cit. 2012-04-24]. Dostupné na WWW: <<http://www.augur-consulting.cz/metody/kvantitativni-vyzkum.html#osobni-dotazovani>>.
- BABICKÁ, Radka. Mentorství jako obohacení sesterské práce. *Diagnóza v ošetrovatelství*. Praha: Promedimotion s.r.o. ISSN 1801-1349, 2006, roč. 2, č.1, s. 9.
- CLARK, Carolyn, Chambers, *Creative nursing leadership and management*, 1 ed. London: Jones and Bartlett, 2008. 477 s. ISBN-10: 0763749761. ISBN-13: 978-0763749767.
- EMERSON, Roberta, J., *Nursing education in the clinical setting*, 1 ed. Missouri: Elsevier Health Sciences, 2007. 384 s. ISBN-10: 0323036082. ISBN-13: 978-0323036085.
- ERBENOVÁ, Věra. Mentorství v ošetrovatelské praxi. In DUŠOVÁ, Bohdana, JAROŠOVÁ, Darja, a VRUBLOVÁ, Yveta (ed.). *Trendy v ošetrovatelství IV*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006. 280 s. ISBN 80-7368-182 X. S. 63-64.
- FAKULTNÍ NEMOCICE OSTRAVA, *Poslání nemocnice*, [online], 2011 [cit. 2012-04-24]. Dostupné na WWW: <<http://www.fno.cz/poslani>>.
- FAKULTNÍ NEMOCICE OSTRAVA, *Výroční zpráva za rok 2010*, [online], 2010 [cit. 2012-04-24]. Dostupné na WWW: <

- http://www.fno.cz/documents/FNO_VZ_2010_WEB.pdf>.
- GLADKIJ, Ivan, aj. *Management ve zdravotnictví*. 1.vyd. Brno: Computer Press, 2003. 393 s. ISBN 80-7226-996-8.
- GROSSMAN, Sheila, C., *Mentoring in nursing: A dynamic and collaborative process*. 1 ed. New York: Springer Publishing Company, 2007. 158 s. ISBN-10: 0826153852. ISBN-13: 978-0826153852.
- HALMO, Renata, KUDLOVÁ, Pavla, VRÁNOVÁ, Věra. *Deník ošetrovatelské praxe*. Olomouc: Univerzita Palackého v Olomouci, 2008. 83 s. ISBN 978-80-244-1878-0.
- HINCHLIFF, Sue, *The practitioner as teacher*, 4th ed. Oxford: Churchill Livingstone Elsevier. 2009. 166 s. ISBN 978-0-7020-2999-8.
- HOLCOVÁ, Jarmila. *Postoj studentů ošetrovatelství a porodní asistence k mentorovi*, [online], 2012 [cit. 2012-04-13]. Dostupné na WWW: <http://theses.cz/id/j9k5ml/Postoj_student_oetovatelstv_a_porodn_asistence_k_mentorov.pdf>.
- HRONÍK, František. *Rozvoj a vzdělávání pracovníků*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 240 s. ISBN 978-80-247-1457-8.
- JARVIS, Peter, GIBSON, Sheila. *The teacher practitioner and mentor in nursing, midwifery, health visiting and social services*. 2 ed. Cheltenham: Stanley Thornes Publisher Ltd., 1997. 171 s. ISBN-10: 0748733388. ISBN-13: 978-0748733385.
- KOPŘIVA, Michal. *Mentoring* [online], 2008 [cit. 2012-03-02]. Dostupné na WWW: <http://vyhledavani.ihned.cz/109-30305120-on-mentoring-M00000_d-4d>.
- KOUBEK, Josef. *Řízení lidských zdrojů*. 4. vyd. Praha: Management Press, 2009. 399 s. ISBN 978-80-7261-168-3.
- KUTNOHORSKÁ, Jana. *Historie ošetrovatelství*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 208 s. ISBN 978-80-247-3224-4.
- LENGYELOVÁ, Anna., SOVOVÁ, Karolína., HORANSKÁ, Valéria., Interakcia mentor – študent, In DUŠOVÁ, Bohdana, JAROŠOVÁ, Darja, a VRUBLOVÁ, Yveta (ed.). *Trendy v ošetrovatelství IV*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006. 280 s. ISBN 80-7368-182 X. S. 63-64.
- LISICKÁ, Barbora. Ohlasy mentorů a studentů na nově se rodící studium a funkci mentora klinické praxe na LF UP v Olomouci, *Diagnóza v ošetrovatelství*, Praha: Promedimotion s.r.o. ISSN 1801-1349, 2006, roč. 2, č.1, s. 8.

- LOFMARK, Anna, SMIDE, Bibbi, WIKBLAD, Karin. *Competence of newly – graduated nurses – a comparison of the perceptions of qualified nurses and students*, [online], 2006 [cit. 2012-04-24]. Dostupné na WWW: <<http://www.scribd.com/doc/6571104/Competence-of-Newly-Graduated-Nurses-a-Comparison-of-the-Perceptions-of-Qualified-Nurses-and-Students>>.
- MAGERČIAKOVÁ, Mariana, KADUČÁKOVÁ, Helena, Mentori a odborná prax študentov fakulty zdravotníctva Katolíckej univerzity v Ružomberoku, In DUŠOVÁ, Bohdana, JAROŠOVÁ, Darja, a VRUBLOVÁ, Yveta (ed.). *Trendy v ošetrovatelstvi IV*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita, 2006. 280 s. ISBN 80-7368-182 X. S. 63-64.
- MAŘÍKOVÁ, Václava, *Pozice sestry – mentorky v kolektivu sester, spolupráce se směnnými sestrami*, [online], 2010 [cit. 2012-04-14]. Dostupné na WWW: <http://theses.cz/id/14tjmr/Marikova_V.-_DP-2010.pdf>.
- MEDLÍKOVÁ, Olga. *Lektorské dovednosti: Manuál úspěšného lektora*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2010. 176 s. ISBN 978-80-247-3236-7.
- Metodický pokyn k vyhlášce č. 39/2005 Sb. pro studijní obor všeobecná sestra, *Věstník MZČR*. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR. Roč. 2008, částka 6, s. 12-32.
- MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČESKÉ REPUBLIKY, *Strategické dokumenty pro všeobecné sestry a porodní asistentky (2)*. Praha: Ministerstvo zdravotnictví ČR, 2002. 172 s. ISBN 80-85047-21-7.
- MOKREJŠOVÁ, Pavlína. *Mentor v ošetrovatelstvi – vyhodnocení a inovace kurzu*. [online], 2010 [cit. 2012-04-02]. Dostupné na WWW: <<http://theses.cz/id/1wck48/>>.
- Nařízení vlády č. 494/2001 Sb., kterým se stanoví způsob evidence, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, kterým se ohlašuje pracovní úraz a zasílá záznam o úrazu, *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 1993-. Roč. 2001, částka 178, s. 11028.
- OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Mentor klinické praxe* [online], 2012 [cit. 2012-03-02]. Dostupné na WWW: <<http://www.osu.cz/index.php?id=2112>>.
- OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Náplň a činnosti odborné praxe*, [online], 2008 [cit. 2012-03-15]. Dostupné na WWW: <<http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/dokumentace/vs/vs->

- napln_cinnosti_praxe.doc>.
- OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Organizace klinických praxí*, [online], 2010 [cit. 2012-03-02]. Dostupné na WWW:
<<http://www.osu.cz/index.php?kategorie=1&id=4410>>.
- OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Požadavky na mentora*, [online], 2008 [cit. 2012-03-02]. Dostupné na WWW: <<http://www.osu.cz/index.php?id=4507>>.
- OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Průvodce pro mentora klinické praxe*, [online], 2011 [cit. 2012-03-02]. Dostupné na WWW:
<http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/praxe-pruvodce_mentora-vs.pdf>.
- OSTRAVSKÁ UNIVERZITA, *Sylaby odborné praxe*, [online], 2008 [cit. 2012-03-15]. Dostupné na WWW:
<http://fzs.osu.cz/uom/dokumenty/praxe/mentor/dokumentace/vs/vs_sylaby_odborne_praxe.pdf>.
- PLEVOVÁ, Ilona, SLOWIK, Regina. *Vybrané kapitoly z historie ošetrovatelství*. 1. vyd. Ostrava: Ostravská univerzita v Ostravě, Zdravotně sociální fakulta, 2008. 120 s. ISBN 978-80-7368-506-5.
- POSPÍŠILOVÁ, Alena, *Mentor klinické praxe – názory na výuku studentů během jejich ošetrovatelské praxe*. Diplomová práce obhájená na Lékařské fakultě Univerzity Palackého v Olomouci v r. 2006. 106 s. Depon. in: Archiv Univerzity Palackého v Olomouci.
- PUNCH, Keith F. *Úspěšný návrh výzkumu*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 232 s. ISBN 978-80-7367-468-7.
- PUNCH, Keith F. *Základy kvantitativního šetření*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 152 s. ISBN 978-80-7367-381-9.
- SOUKUPOVÁ, Kristýna, *Vliv vedení praxe studentů ZSF na postoj sestry mentorky k poskytování ošetrovatelské péče*, [online], 2010 [cit. 2012-04-14]. Dostupné na WWW: <http://theses.cz/id/y6lvvn/Kristna_Soukupov-DP.pdf>.
- STAŇKOVÁ, Marta. *Základy teorie ošetrovatelství*. 1. vyd., 2. dotisk. Praha: Karolinum, 1997. 193 s. ISBN 80-7184-243-5.
- ŠINÁGLOVÁ, Zdeňka, *Ošetrovatelská praxe studentů vedená mentory ve FN Ostrava*, [online], 2009 [cit. 2012-04-18]. Dostupné na WWW: <http://www.kmenovebunky.com/documents/2009_08.pdf>.

- ŠRÁMEK, JAN, *Metody sběru dat v kvantitativním výzkumu*, [online], 2009 [cit. 2012-04-24]. Dostupné na WWW: <http://www.m-journal.cz/cs/marketingovy-vyzkum/metody-sberu-dat-v-quantitativnim-vyzkumu__s390x5140.html>.
- ŠRUBAŘOVÁ, Věra, *Hodnocení mentorů z pohledu studentů ošetrovatelství*, [online], 2010 [cit. 2012-04-14]. Dostupné na WWW: <<http://theses.cz/id/dvf4c7/>>.
- VRÁNOVÁ, Věra. Mentor klinické praxe. *Diagnóza v ošetrovatelství*. Praha: Promedimotion s.r.o. ISSN 1801-1349, 2006, roč. 2, č.1, s. 6-7.
- VRUBLOVÁ, Yvetta. Analýza získaných podnětů v mentorství klinické praxe studentů ošetrovatelství, In Juřeníková, Petra (ed.). *Nové trendy v ošetrovatelské péči*. 1. vyd. Brno: Národní centrum ošetrovatelství a nelékařských zdravotnických oborů, 2009. 89 s. ISBN 978-80-7013-490-0.
- WALLEY, Pauline. *School of Mentoring and Leadership I*. USA: Xulon Press, 2006. 124 s. ISBN 1-60034-845-9.
- Zákon č. 96/2004 Sb., o podmínkách získávání a uznávání způsobilosti k výkonu nelékařských zdravotnických povolání a k výkonu činností souvisejících s poskytováním zdravotní péče a o změně některých souvisejících zákonů (zákon o nelékařských zdravotnických povoláních). *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 1993- . Roč. 2004, částka 30, s. 1 – 112. [Změny provedeny těmito zákony: 125/2005 Sb., 111/2007 Sb., 124/2008 Sb., 227/2009 Sb., 105/2011 Sb., 346/2011 Sb., 375/2011 Sb.]
- Zákon č.262/2006 Sb., Zákoník práce a související předpisy. *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 1993- . Roč. 2006, s. 1 – 207. [Změny provedeny těmito zákony: 585/2006 Sb., 185/2011 Sb., uveřejněno v č. 84/2006 Sbírky zákonů na straně 3146]
- Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách). *Sbírka zákonů ČR*. Praha: Ministerstvo vnitra ČR. 1993- . Roč. 2011, částka 131, s. 4730 – 4801.
- ZVÁROVÁ, Jana, *Základy statistiky pro biomedicínské obory*, [online], 2010 [cit.2012-04-24]. Dostupné na WWW: <<http://ucebnice.euromise.cz/index.php?conn=0&section=biostat1&node=3>>.

SEZNAM ZKRATEK

EU	Evropská unie
FNO	Fakultní nemocnice Ostrava
LF OU	Lékařská fakulta Ostravské univerzity
MZČR	Ministrstvo zdravotnictví České republiky
např.	například
PSS	Pomaturitní specializační studium
VOŠ	Vyšší odborná škola
VŠ	Vysoká škola

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Hypotézy týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti náplně činností odborné praxe studentů.....	29
Tabulka 2: Hypotézy týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti právní problematiky	29
Tabulka 3: Hypotézy týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti svých kompetencí.	29
Tabulka 4: Hypotézy týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti náplně činností odborné praxe studentů.....	29
Tabulka 5: Hypotézy týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti právní problematiky	30
Tabulka 6: Hypotézy týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti kompetencí mentorů	30
Tabulka 7: Hypotézy týkající se vzájemného porovnání úrovně znalostí mezi studenty a mentory.....	30
Tabulka 8: Věk respondentů.....	34
Tabulka 9: Nejvyšší dosažené vzdělání - mentoři	35
Tabulka 10: Délka praxe mentorů	35
Tabulka 11: Certifikovaný kurz.....	36
Tabulka 12: Zájem o prohloubení znalostí.....	36
Tabulka 13: Oblast prohloubení znalostí.....	37
Tabulka 14: Pracovní setkání - mentoři.....	38
Tabulka 15: Zájem o četnost pracovního setkání - mentoři	38
Tabulka 16: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe – mentoři.....	39
Tabulka 17: Ověření znalosti činností/výkonů 1 – mentoři	39
Tabulka 18: Ověření znalosti činností/výkonů 2 - mentoři	40
Tabulka 19: Ověření znalosti činností/výkonů 3 - mentoři	40
Tabulka 20: Činnosti/výkony studenta „pod odborným dohledem“ - mentoři	40
Tabulka 21: Odpovědnost za mimořádnou událost - mentoři	41
Tabulka 22: Informovaný souhlas - mentoři	41
Tabulka 23: Znalost kompetencí mentora - mentoři	42

Tabulka 24: Ověření znalostí kompetencí mentora 1 - mentoři	42
Tabulka 25: Ověření znalostí kompetencí mentora 2 - mentoři	43
Tabulka 26: Ověření znalostí kompetencí mentora 3 - mentoři	43
Tabulka 27:Ročník studenta oboru Všeobecná sestra	43
Tabulka 28: Pracovní setkání - studenti	44
Tabulka 29: Zájem o četnost pracovního setkání - studenti	45
Tabulka 30: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe - studenti	46
Tabulka 31: Ověření znalosti činností/výkonů 1 - studenti	46
Tabulka 32: Ověření znalosti činností/výkonů 2 - studenti	46
Tabulka 33: Ověření znalosti činností/výkonů 3 - studenti	47
Tabulka 34: Činnosti/výkony studenta „pod odborným dohledem“ - studenti	47
Tabulka 35: Odpovědnost za mimořádnou událost – studenti	47
Tabulka 36: Informovaný souhlas - studenti	48
Tabulka 37: Znalost kompetencí mentora - studenti	49
Tabulka 38: Ověření znalostí kompetencí mentora 1 - studenti	49
Tabulka 39: Ověření znalostí kompetencí mentora 2 - studenti	49
Tabulka 40: Ověření znalostí kompetencí mentora 3 - studenti	50
Tabulka 41: Ověření platnosti hypotéz týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti náplně činností odborné praxe studentů	50
Tabulka 42: Ověření platnosti hypotéz týkající se úrovně znalostí mentorů v oblasti právní problematiky.....	51
Tabulka 43: Ověření platnosti hypotéz týkajících se znalostí mentorů v oblasti svých kompetencí	52
Tabulka 44: Ověření platnosti hypotéz týkajících se úrovně znalostí studentů v oblasti náplně činnosti odborné praxe studentů	53
Tabulka 45: Ověření platnosti hypotéz týkající se úrovně znalostí studentů v oblasti právní problematiky.....	54
Tabulka 46: Ověření platnosti hypotéz týkajících se úrovně znalostí studentů v oblasti kompetencí mentorů	55
Tabulka 47: Počet a procento správných odpovědí na otázky týkající se znalosti činností/výkonů	56

Tabulka 48: Počet a procento správných odpovědí na otázky týkající se znalosti kompetence mentora.....	56
Tabulka 49: Výsledek Fisherova přesného testu H_025	57
Tabulka 50: Výsledek Fisherova přesného testu H_026	58
Tabulka 51: Výsledek Fisherova přesného testu H_027	59

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Nejvyšší dosažené vzdělání - mentoři.....	35
Graf 2: Certifikovaný kurz	36
Graf 3: Zájem o prouhloubení znalostí.....	37
Graf 4: Oblast prouhloubení znalostí.....	38
Graf 5: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe - mentoři.....	39
Graf 6: Odpovědnost za mimořádnou událost – mentoři	41
Graf 7: Znalost kompetencí mentora - mentoři	42
Graf 8: Ročník studenta oboru Všeobecná sestra.....	44
Graf 9: Pracovní setkání – studenti	45
Graf 10: Znalost činností/výkonů, které by si měl osvojit student v průběhu praxe - studenti	46
Graf 11: Odpovědnost za mimořádnou událost – studenti	48
Graf 12: Znalost kompetencí mentora – studenti	49

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha 1: Operacionalizace pojmů.....	82
Příloha 2: Souhlas s výzkumným šetřením ve.....	83
Příloha 3: Souhlas s výzkumným šetřením na LF OU	84
Příloha 4: Dotazník pro mentory	85
Příloha 5: Dotazník pro studenty	87
Příloha 6: Prohlášení pacienta/ zákonného zástupce FNO	89

PŘÍLOHY

Příloha 1: Operacionalizace pojmů

Kompetence – je rozuměna odborná způsobilost k výkonu činnosti.

Mimořádná událost – je rozuměna taková událost, při které by mohlo dojít nebo dojde k usmrcení, ohrožení života či zdraví pacientů, zaměstnanců, návštěvníků FNO nebo taková situace, která vede k závažnému narušení provozu (např. havárie). Za mimořádnou událost se také považují situace, kdy dojde k poškození nebo ztrátě majetku FNO, zaměstnanců FNO, pacientů či návštěvníků FNO, a to v hodnotě nad 50 000,- Kč.

Znalosti – je rozuměno souhrn poznatků a zkušeností z určité oblasti, získané praxí nebo studiem.

Příloha 2: Souhlas s výzkumným šetřením ve

24-02-2012 / PO

Bc. Romana Vrátná
Rychvald 1967
Rychvald
735 32

Fakultní nemocnice Ostrava
Bc. Mária Dobešová
náměstek ředitele pro ošetrovatelskou péči
17. listopadu 1790
Ostrava - Poruba
708 52

Žádost o povolení výzkumného šetření

Vážená paní náměstkyně,

obracím se na Vás s žádostí o povolení dotazníkového šetření za účelem získání dat, která budou použita v diplomové práci, jejíž téma je „Mentoring ve Fakultní nemocnici Ostrava a Fakultní nemocnici Olomouc“. Výsledky práce budou prezentovány na nejbližším setkání mentorů klinické praxe, a dále budou poskytnuty pro potřeby Fakultní nemocnice Ostrava a Fakultní nemocnice Olomouc.

Se získanými daty bude zacházeno dle platných etických norem a bude zachována anonymita respondentů.

Prosím o sdělení Vašeho rozhodnutí.

S pozdravem
Bc. Romana Vrátná
studentka 3. ročníku Management zdravotnictví
ZSF Univerzity Palackého v Olomouci

V Rychvaldě 20.2.2012

FAKULTNÍ NEMOCNICE OSTRAVA
Bc. Mária Dobešová
náměstek ředitele pro ošetrovatelskou péči
17. listopadu 1790, 708 52 Ostrava-Poruba

05-03-2012

Příloha 3: Souhlas s výzkumným šetřením na LF OU

Bc. Romana Vrátná
Rychvald 1967
Rychvald
735 32

Lékařská fakulta Ostravské Univerzity
doc. PhDr. Darja Jarošová, Ph.D.
vedoucí Ústavu ošetrovatelství a porodní asistence
Syllabova 19
Ostrava 3
703 00

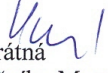
Žádost o povolení výzkumného šetření

Vážená paní docentko,

obracím se na Vás s žádostí o povolení dotazníkového šetření za účelem získání dat, která budou použita v diplomové práci, jejíž téma je „Mentoring ve Fakultní nemocnici Ostrava a Fakultní nemocnici Olomouc“. Výsledky práce budou prezentovány na nejbližším setkání mentorů klinické praxe, a dále budou poskytnuty pro potřeby Fakultní nemocnice Ostrava a Fakultní nemocnice Olomouc.

Se získanými daty bude zacházeno dle platných etických norem a bude zachována anonymita respondentů.

Prosím o sdělení Vašeho rozhodnutí.

S pozdravem
Bc. Romana Vrátná
studentka 3. ročníku Management zdravotnictví
ZSF Univerzity Palackého v Olomouci

V Rychvaldě 20.2.2012

27.2.2012

Příloha 4: Dotazník pro mentory

Vážená kolegyně, vážený kolego, jmenuji se Romana Vrátná a jsem studentkou 3. ročníku navazujícího magisterského studia Management zdravotnictví na Fakultě zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci.

Touto cestou Vás prosím o vyplnění anonymního dotazníku. Získané informace budou použity pro účely zpracování diplomové práce, zaměřené na mentoring ve Fakultní nemocnici v Ostravě.

Za Vaš čas a spolupráci při vyplnění dotazníku předem děkuji. Bc. Romana Vrátná

- 1) Kolik je Vám let? Vepište .....
- 2) Vaše nejvyšší dosažené vzdělání
  - a) úplné střední odborné
  - b) vyšší odborné vzdělání, PSS
  - c) vysokoškolské bakalářské
  - d) vysokoškolské magisterské
- 3) Délka praxe v letech, prosím doplňte .....
- 4) Absolvovala jste certifikovaný kurz „Mentor klinické praxe v ošetrovatelství a porodní asistenci“?
  - a) ano
  - b) ne
- 5) Myslíte si, že v současné době byste měl(a) zájem prohloubit své znalosti v níže uvedených oblastech?
  - a) ano
  - b) ne
- 6) Pokud ano, v jaké problematice byste chtěl(a) prohloubit své znalosti?
  - a) pedagogika a didaktika
  - b) právní problematika
  - c) psychologie
  - d) sociologie
- 7) Probíhá ve Vaší nemocnici pracovní setkání studentů a mentorů klinické praxe?
  - a) ano
  - b) ne
- 8) Optimální je podle Vás setkání studentů a mentorů klinické praxe:
  - a) 1x ročně
  - b) 2x ročně
  - c) 3x ročně
  - d) 4x ročně
- 9) Znáte výčet činností/výkonů, které by si měli studenti oboru Všeobecná sestra osvojit v průběhu odborné praxe?
  - a) ano
  - b) ne
- 10) Mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy?

Příloha 5: Dotazník pro studenty

Vážená kolegyně, vážený kolego, jmenuji se Romana Vrátná a jsem studentkou 3. ročníku navazujícího magisterského studia Management zdravotnictví na Fakultě zdravotnických věd Univerzity Palackého v Olomouci.

Touto cestou Vás prosím o vyplnění anonymního dotazníku. Získané informace budou použity pro účely zpracování diplomové práce, zaměřené na mentoring ve Fakultní nemocnici v Ostravě.

Za Váš čas a spolupráci při vyplnění dotazníku předem děkuji. Bc. Romana Vrátná

- 1) Jsem studentem Lékařské fakulty oboru Všeobecná sestra:
  - a) 2. ročník
  - b) 3. ročník
- 2) Probíhá na Vaší univerzitě setkání studentů a mentorů klinické praxe?
  - a) ano
  - b) ne
- 3) Optimální je podle vás setkání studentů a mentorů klinické praxe:
  - a) 1x ročně
  - b) 2x ročně
  - c) 3x ročně
  - d) 4x ročně
- 4) Znáte výčet činností/výkonů, které byste si měli osvojit v průběhu odborné praxe?
  - a) ano
  - b) ne
- 5) Mezi výčet těchto činností/výkonů patří cévkování ženy?
  - a) ano
  - b) ne
- 6) Mezi výčet těchto činností/výkonů patří aplikace intramuskulárních injekcí?
  - a) ano
  - b) ne
- 7) Mezi výčet těchto činností/výkonů patří asistence u převazu?
  - a) ano
  - b) ne
- 8) Myslíte si, že výše jmenované činnosti/výkony v otázkách č. 5 – 7 provádíte v průběhu odborné praxe „pod odborným dohledem“ mentora?
  - a) ano
  - b) ne
- 9) Pokud se stane mimořádná událost (např. lék, který má být aplikován intramuskulárně vy aplikujete intravenózně)?
  - a) zodpovídá za studenta mentor
  - b) student zodpovídá sám za sebe
  - c) za studenta zodpovídá škola
  - d) za studenta zodpovídá nemocnice
- 10) Pacient podepíše nesouhlas s účastí studentů během hospitalizace, pak ale ústně

PROHLÁŠENÍ
PACIENTA/ZÁKONNÉHO ZÁSTUPCE
(hospitalizační péče)

(ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů)

Při přijetí do FNO se mi dostalo poučení ošetřujícím lékařem se všemi potřebnými informacemi o povaze mého onemocnění, o navrhovaných léčebných postupech, které mohou zahrnovat obvyklé diagnostické, laboratorní a zobrazovací vyšetřovací postupy a podávání léčivých přípravků. A v případě mého zájmu poučení o možnostech podílet se na rozhodování o poskytované zdravotní péči. Byl(a) jsem také poučen(a) srozumitelným způsobem se svými právy a povinnostmi během hospitalizace ve FNO.

1. **Souhlasím** ¹⁾ s hospitalizací ve FNO a byl(a) jsem seznámen(a) s důvodem přijetí do ústavní péče.

Ano	Ne ²⁾
-----	------------------

2. **Souhlasím** ¹⁾ s přítomností a účastí studentů připravujících se k výkonu zdravotnického povolání a jejich pedagogického dozoru při mém vyšetřování a léčbě. Zároveň souhlasím s nahlížením těchto osob do mé zdravotnické dokumentace, v rozsahu nezbytně nutném.

Ano	Ne
-----	----

3. **Souhlasím** ¹⁾ s nahlížením externích kontrolních orgánů v souvislosti s kontrolou kvality poskytované péče.

Ano	Ne
-----	----

4. **Souhlasím** ¹⁾, aby má zdravotnická dokumentace byla využívána ke zpracování vědeckých, studentských, magisterských nebo bakalářských prací.

Ano	Ne
-----	----

5. Byl(a) jsem svým ošetřujícím lékařem poučen(a) o významu pořízení audiovizuálních záznamů (např. fotografie, zvukový nebo obrazový záznam) průběhu mé léčby. **Souhlasím** ¹⁾, aby audiovizuální záznamy mohly být použity pro vědecké a studijní účely a mohly být prezentovány na seminářích zdravotnických zařízení, na kongresech, event. publikovány v odborných časopisech. Záznamy budou pořízeny jenom z těch částí mého těla, které přímo souvisí s léčbou. Byl(a) jsem poučen(a), že při jejich jakékoliv prezentaci nebudou zveřejňovány osobní údaje o mé osobě

(jméno, příjmení) a citlivé osobní údaje (datum narození, rodné číslo) ani další znaky, které by vedly k bližší identifikaci mé osoby.

Ano	Ne
-----	----

Byl(a) jsem svým ošetřujícím lékařem poučen(a) o tom, že informace o mé osobě (identifikační údaje) a údaje související s mým zdravotním stavem ve vztahu k hospitalizaci, v rozsahu stanoveném zákonem, podléhají povinnému hlášení Ústavu zdravotnických informací a statistiky ČR (ÚZIS).

Svým podpisem (na druhé straně tiskopisu) stvrzuji, že jsem byl(a) seznámen(a) s důvodem přijetí do ústavní péče ve FNO a že s přijetím souhlasím. Své rozhodnutí mohu za pobytu ve FNO kdykoliv změnit vyplněním nového formuláře „Prohlášení pacienta / zákonného zástupce“.

PROSÍM POKRAČUJTE VE ČTENÍ NA DRUHÉ STRANĚ!

ZÁZNAM

O SOUHLASU S POSKYTNUTÍM INFORMACÍ O ZDRAVOTNÍM STAVU

(ve smyslu příslušných ustanovení zákona č. 20/1966 Sb., o péči o zdraví lidu, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů, ve znění pozdějších předpisů)

Vyberte prosím jednu z následujících možností (A, B) a označte křížkem:

- A) Prohlašuji, že **souhlasím s poskytováním informací** o mém zdravotním stavu¹ (o zdravotním stavu pacienta²), **nahlížením do zdravotnické dokumentace¹ a možností pořizovat výpisy, opisy nebo kopie¹ zdravotnické dokumentace v plném rozsahu těmito osobami** (jméno a příjmení, adresa):

.....
.....
.....

Prohlašuji, že **souhlasím s poskytováním informací** o mém zdravotním stavu¹ (o zdravotním stavu pacienta²), **nahlížením do zdravotnické dokumentace¹ a možností pořizovat výpisy, opisy nebo kopie¹ zdravotnické dokumentace v omezeném rozsahu těmito osobami:**

..... v rozsahu: .....
..... v rozsahu: .....
..... v rozsahu: .....

- B) **Zakazuji** podávat informace o mém zdravotním stavu (zdravotním stavu pacienta²), nahlížet do zdravotnické dokumentace a pořizovat výpisy, opisy nebo kopie zdravotnické dokumentace jakékoliv osobě.

Beru na vědomí, že jiné osoby, než je mnou zde uvedeno, nebudou ze strany zdravotnického personálu informovány o mém zdravotním stavu (o zdravotním stavu pacienta²). Své rozhodnutí mohu kdykoliv změnit vyplněním nového formuláře.

V případě, že výše uvedené osoby chtějí mít možnost být informováni o zdravotním stavu pacienta telefonicky, musí si po dohodě s lékařem stanovit identifikační heslo pro bezpečnou komunikaci.

Heslo: .....

Titul, jméno a příjmení pacienta:		Rodné číslo:	
Titul, jméno a příjmení zákonného zástupce:		Rodné číslo:	
V Ostravě dne:		Podpis pacienta / zák. zástupce	
Odpovědný lékař FNO (razítko):		Podpis	

V případě, že pacient nemůže podepsat:

Pacient, vzhledem ke svému zdrav. stavu (důvodem je .....), nemůže „Prohlášení“ opatřit podpisem. Svou vůli (souhlas / nesouhlas) projevil .....

V tomto případě se „Prohlášení“ opatří podpisem dalšího zdravotnického zaměstnance FNO (svědka):

Zdravotnický zaměstnanec FNO (razítko):		Podpis	
--	--	--------	--

Toto „Prohlášení“ se zpracovává v jednom vyhotovení, které se zakládá do zdravotnické dokumentace pacienta a stává se její součástí. Na vyžádání pacienta/zákonného zástupce lze vyhotovit kopii.